

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA CUKR CUKROVÁ ŘEPA

KVĚTEN
2010

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK:

ACP	Africa, Caribic, Pacific. Vybrané rozvojové země z oblastí Afriky, Karibiku a Tichomoří
CN	Kombinovaná nomenklatura (celní termín)
CPV	Cena průmyslových výrobců
CZV	Cena zemědělských výrobců
EK	Evropská komise
ES ČR, a.s.	EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a. s.
EUR	Euro, společná měnová jednotka EU
FOB	Free on board (volně na palubě lodi). Dodací podmínka – INCOTERMS
HUBL	Hospodářská unie Belgie - Lucembursko
ISA	Mezinárodní federace národních normalizačních sdružení
lb	Libra (hmotnostní jednotka) – 0,453 kg
NČS	Nové členské státy EU (od 1. 5. 2004)
NV	Nařízení vlády
SAPS	Single area payment scheme. Sazba jednotné platby na plochu
Sb.	Sbírka zákonů
SNS	Společenství nezávislých států (některé země po rozpadu SSSR)
SOTC	Společná organizace trhů s cukrem
SSP	Separate sugar payment (Oddělená platba na cukr)
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
t/d ř.	Tuny řepy za den (jmenovitý výkon cukrovaru – zpracování řepy)
TOP-UP	Národní doplňková platba (platba na zemědělskou půdu)
USc	Měnová jednotka – americký cent (setina dolaru)
EBA	Everything but army (vše kromě zbraní) Podpora obchodu pro 49 nejméně rozvinutých zemí
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)

Odbor rostlinných komodit MZe

Odpovědní redaktoři:

Ing. Robert Adamec MZe

Ing. Daniel Froněk MZe

Ředitelka odboru rostlinných komodit:

Ing. Eva Divišová MZe

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Český statistický úřad – ČSÚ

Českomoravský cukrovarnický spolek – ČMCS

F.O.Licht – International Sugar and Sweetener Report

Ministerstvo financí – MF

Ministerstvo zemědělství – MZe

Ministerstvo průmyslu a obchodu – MPO

Státní zemědělský intervenční fond – SZIF

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – ÚKZÚZ

Výzkumný ústav cukrovarnický Praha – VUC Praha a. s.

Vydalo Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-902-6-, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 273 06 p. Libušín, e-mail: typo.jj@volny.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
CUKR
CUKROVÁ ŘEPA

ČERVEN 2010

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a EU	4
Opatření na trhu ČR.....	4
Rozdělení produkčních kvót cukru v roce 2009/10	4
Platby a podpory při restrukturalizaci cukrovarnického průmyslu v ČR	4
Dotace a finanční podpory pro zemědělce pro hospodářský rok 2009	6
Opatření na trhu EU	7
Legislativa ES	7
Celní opatření EU vůči třetím zemím	8
Světový obchod s cukrem	10
Odhad výroby cukru pro rok 2009/10 a bilance spotřeby a užití cukru	10
Evropa	13
Evropská unie	14
Stanovení kvót cukru v EU	14
Restrukturalizační proces cukrovarnického průmyslu ve Společenství	16
Výroba cukru a sklizňové plochy cukrové řepy v EU	21
Vývoj bursovních cen cukru	22
Vývoj cen řepy zemědělských výrobců cukrové řepy	23
Vývoj cen cukru průmyslových výrobců a spotřebitelských cen cukru v ČR	24
Pěstování řepy a cukrovarnická kampaň v roce 2009/10	26
Průběh vegetačního období cukrové řepy v ČR v roce 2009	26
Konečné výsledky cukrovarnické kampaně v ČR v roce 2009/10	26
Prodej cukru z cukrovarů v ČR v letech 2008/09 až 2009/10 a bilance cukru	27
Zahraniční obchod	21
Zahraniční obchod výrobků z cukru nebo cukr obsahující a substituentů	32

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Metodika vykazování statistických dat se mezi ČSÚ a SZIF liší. Proto mohou být některá zveřejněná data odlišná.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na územních pracovištích Zemědělských agentur MZe, na okresních pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství. Situační a výhledové zprávy jsou také k dispozici na síti Internet, na adrese: <http://www.eagri.cz>.

ÚVOD

Situační a výhledová zpráva (dále jen SVZ) navazuje na údaje a skutečnosti, které byly zveřejněny v SVZ v prosinci 2009.

Cílem SVZ je informovat veřejnost o důležitých aktuálních skutečnostech a základních údajích odvětví cukrové řepy, výroby cukru a palivového lihu a o základních předpokladech a prognóze vývoje v těchto oblastech.

SVZ v jednotlivých kapitolách poskytuje údaje o pravidlech v rámci společné organizace trhů s cukrem v EU, legislativě EU a o opatřeních státu na trhu s cukrem v ČR. SVZ dále poskytuje základní informace z oblastí českého zahraničního i světového obchodu s cukrem a pěstování a zpracování cukrové řepy v tuzemsku a v EU.

Použité údaje jsou zpracovány podle informací dostupných k měsíci dubnu roku 2010, není-li uvedeno jinak.

SOUHRN

V roce **2009/10** byla cukrová řepa v ČR sklizena z celkové plochy **53 718 ha** (meziroční nárůst o 4,5% tj. o 2 429 ha). Z této plochy bylo **46 472 ha** použito na výrobu cukru při historicky nejvyšším výnosu **60,94 t/ha**. Z plochy 7 246 ha byla cukrová řepa použita k jiným účelům – na výrobu kvasného lihu.

Na výrobu cukru bylo v roce **2009/10** zpracováno celkem **2 831 931 t řepy** s průměrnou cukernatostí 16,85 %. Z této řepy bylo vyrobeno celkem **431 818 t** bílého cukru. Kromě tohoto množství bylo vyrobeno ještě 47 000 tun bílého cukru mimo území ČR v rámci smlouvy o dílo i z řepy vypěstované mimo území ČR, konkrétně ve Francii. Celkem tedy bylo vyrobeno **478 818 t** bílého cukru, což představuje další významný meziroční nárůst o 64 145 t. V kampani bylo dále vyrobeno celkem **77 581 t bilanční melasy**, přičemž uvedená hodnota potvrdila sestupný trend posledních let.

Pro hospodářský rok **2010/11** je smluvně zajištěno pěstování cukrové řepy na ploše minimálně **54 tisíc** hektarů, z toho 10 tisíc hektarů pro jiné než potravinářské užití. Předpokládá se zpracování řepy v množství **3,3 mil. t** standardní jakosti při výnosu přes 60 tun řepy z jednoho hektaru. Pro naplnění národní kvóty cukru 373 tisíc tun je tak smluvně zajištěno dostatečné množství řepy, stejně tak i pro nepotravinářské využití.

Cena řepy u zemědělských výrobců v roce 2009 dosáhla průměru **761 Kč/t**, což je meziroční pokles o 45 Kč/t. Pokles je stále ovlivněn snižováním minimální ceny řepy stanovené reformou cukerního trhu v EU. Kompenzací je tuzemským pěstitelům řepy přiznaná oddělená platba za cukr pro rok 2009 v plné výši 44,245 mil. EUR.

Ceny průmyslových výrobců cukru v roce 2009 dosáhly průměru **15,15 Kč/kg**. Meziročně se tak znovu snížily o 0,95 Kč/kg v souvislosti se snížením referenční ceny v EU v roce 2008/09 na **541,5 EUR/t**. Spotřebitelské ceny krystalového cukru v roce 2009 dosáhly průměru **19,79 Kč/kg**.

Světová výroba cukru je pro hospodářský rok 2009/10 odhadována na **155 997 tis. t**. V předchozím roce výroba činila 150 940 tis. t. Lze předpokládat, že významnější pokles výroby cukru se zřejmě soustředí pouze do dvou světových regionů, a to Evropy (země EU 27) a Asie.

Světová spotřeba cukru vykazuje každoročně pravidelný vzestup. V posledních pěti hospodářských letech spotřeba vzrostla o zhruba 16,5 mil. t cukru.

V hospodářském roce 2009/10 by měla být podle odhadů osevní plocha cukrové řepy v EU 27 celkem **1 540 tis. ha**. Tato výměra je o 79 tis. ha vyšší než v předchozím hospodářském roce, nicméně oproti roku 2006, kdy byla zahájena reforma cukerního režimu, došlo k poklesu ploch řepy o 208 tis. ha

(20,7 %). Výroba cukru se v hospodářském roce 2009/10 odhaduje na **16 793 tis t**, což představuje podíl 71,4 % na celkové výrobě cukru v Evropě.

Výsledek restrukturalizačního procesu byl vyhodnocen jako dobrý při splnění vytčeného cíle snížit kvótu o 6 mil. t. Vzhledem k tomuto výsledku nebylo nutné přikročit k plošnému krácení kvót. K původní celkové kvótě 17 554,5 tis. t bylo přikoupeno 1 012,6 tis. t jako dodatečná kvóta, odevzdáno bylo 5 230,3 tis. t. Výsledná konečná celková kvóta cukru EU 27 po restrukturalizačním procesu nyní činí **13 336,7 tis. t** a pro isoglukózu 611,4 tis. t.

V hospodářském roce 2008/09 bylo do ČR dovezeno celkem **91 791 t cukru** (v hodnotě bílého cukru) v celkové finanční hodnotě 1 346,9 mil. Kč a bylo vyvezeno celkem **154 686 t** cukru v celkové finanční hodnotě 1 951,7 mil. Kč. Dovoz cukru ve výrobcích z cukru, nebo který cukr obsahují, činil 137 234 t a vývoz 120 464 t.

Dynamika zahraničního obchodu s cukrem v hospodářském roce 2009/10 je podobná jako v předcházejícím hospodářském roce 2008/09. Vývoz bílého cukru jako takového výrazně převyšuje nad dovozem a dovoz cukru ve výrobcích je tradičně vyšší než vývoz z ČR.

ZÁSAHY STÁTU A EU

I. Opatření na trhu ČR

Rozdělení produkčních kvót cukru v roce 2009/10

Od roku **2007/08** se národní kvóta ČR nezměnila, její výše činí pro každý další hospodářský rok 372 459,207 t cukru.

Rozdělení produkčních kvót cukru v ČR v t pro hospodářský rok 2009/10

Cukrovarnický podnik	Závod	Kvóta celkem	Z toho: dodatečná kvóta	Původní kvóta
Cukrovary a lihovary TTD, a. s.	Dobruška České Meziříčí	208 715,651	8 820,048	199 895,6
Moravskoslezské cukrovary, a. s.	Hrušovany n/Jev. Opava-Vávrovice	93 973,208	7 629,210	86 344,0
Hanácká potravinářská společnost s. r. o.	Prosenice	25 184,488	0,000	25 184,5
Litovelská cukrovarna, a. s.	Litovel	22 596,848	1 834,419	20 762,4
Cukrovar Vrbátky a. s.	Vrbátky	21 989,012	1 786,323	20 202,7
Celkem rok 2009/10		372 459,207	20 070,000	454 862,0
Národní kvóta v roce 2004/05		454 862,000		
Snížení kvóty v %		18,1¹		

Pramen: SZIF.

¹ - včetně dodatečně nakoupené kvóty.

Platby a podpory při restrukturalizaci cukrovarnického průmyslu v ČR

I. Vyplacení restrukturalizačních podpor

Nařízením (ES) č. **320/2006**, ve znění pozdějších předpisů, a nařízením (ES) č. **968/2006**, ve znění pozdějších předpisů, byla zavedena **restrukturalizační podpora** cukrovarnickým podnikům, které se rozhodly vzdát své produkce cukru v rámci kvóty, přičemž část celkové podpory byla vyhrazena i pro pěstitele cukrové řepy a smluvní poskytovatele strojů.

První část restrukturalizační podpory v celkové výši **29 922 055,6 EUR** (40 % z celkové částky) vyplatil SZIF v červnu 2008. Příjemcem podpory byl cukrovarnický podnik ES ČR, a s., dále pěstitelé cukrové řepy a smluvní poskytovatelé strojů, kteří měli s touto společností uzavřeny smlouvy o dodávkách řepy a službách při pěstování řepy. Druhá splátka v celkové výši **44 883 083,4 EUR** (60 % z celkové částky) byla SZIF vyplacena všem oprávněným příjemcům v únoru 2009.

Celkové platby restrukturalizačních podpor v ČR (EUR)

Příjemce podpory	1. část platby (40 %) červen 2008	2. část platby (60 %) únor 2009	Platba celkem
ES ČR, a. s.	21 154 893,31	31 732 339,96	52 887 233,27
Pěstitelé řepy (143)	8 228 565,29	12 342 847,94	20 571 413,23
Poskytovatelé strojů (12)	538 597,00	807 895,50	1 346 492,50
Celkem v EUR	29 922 055,60	44 883 083,40	74 805 139,00
Celkem v Kč	750 684 531	1 251 430 132	2 002 114 663

Pramen: SZIF.

* - pro přepočet byl použit aktuální kurz Kč podle NK č. 1913/2006.

2. Vyplacení dodatečné platby restrukturalizační podpory

Zpětná platba restrukturalizační podpory představuje částky vyplacené náhradou za rozdíl mezi podporou poskytnutou podnikům a pěstitelům v hospodářských letech 2006/07 a 2007/08 a podporou, která by byla poskytnuta za podmínek platných pro rok 2008/09. Dodatečná platba restrukturalizační podpory byla jednorázově vyplacena v červnu roku 2008. Zpětně bylo vyplaceno celkem **340 303 897 Kč** zpětné restrukturalizační podpory. Z této částky připadlo společnosti ES ČR, a. s. 119 261 148 Kč a 143 pěstitelům cukrové řepy 221 042 749 Kč.

3. Diversifikační podpora pro pěstitele cukrové řepy

Dne 16. 4. 2008 schválila vláda **NV č. 149/2008 Sb.**, o stanovení některých podmínek poskytování diversifikační podpory pěstitelům cukrové řepy.

Diversifikační podpora měla především pěstitelům usnadnit jejich přechod k pěstování jiných kulturních plodin. Za tím účelem byla dotčeným pěstitelům poskytnuta podpora určená ke spolufinancování nákupu moderních a ekologicky šetrných zemědělských strojů, které jim pomohou při přechodu k jinému druhu zemědělské činnosti. Na diversifikační podporu měl nárok pouze žadatel, který dodával řepu do cukrovarnického podniku před jeho vstupem do restrukturalizačního procesu a splnil všechny stanovené podmínky. Z prostředků poskytnutých v rámci diversifikační podpory bylo možno uhradit **nejvýše 40 % z pořizovací ceny zakoupeného zemědělského stroje**. Příjemce diversifikační podpory obdržel částku odpovídající 40 % pořizovací ceny nově zakoupeného zemědělského stroje nebo více strojů. Obdržená částka však nesměla překročit podíl žadatele na celkové částce, který byl odvozen od podílu na celkovém množství dodávek cukrové řepy do ES ČR, a. s.

Přehled o vyplacení diversifikační podpory pěstitelům cukrové řepy k září 2009

Termín výplaty	Počet vyplacených žádostí	Částka (Kč)	Částka (EUR)	Kurz (Kč/EUR)
září 2008	4	10 875 750	439 691	24,735
březen 2009	67	157 123 987	5 593 592	28,090
září 2009	76	109 373 356	4 310 110	25,376
březen 2010	1	361 303	13 912	25,970
Celkem	147	277 734 396	10 357 305	

Pramen: SZIF.

Celková částka diversifikační podpory byla pro hospodářský rok 2007/08 stanovena pro ČR rozhodnutím EK z 11.6.2008 ve výši **11 220 770,83 EUR**. Z této celkové částky bylo k březnu 2010 celkem vyplaceno **10 357 305 EUR** (277 373 093 Kč). Z toho plyne, že diversifikační podpora tedy byla čerpána na **92,3 %**.

Diversifikační podpora přispěla k nákupu **336 nových strojů**, z toho bylo 55 sklízecích mlátiček, 15 sklízecích řezaček, 21 obrábecích pluhů, 87 strojů pro přípravu půdy, 48 secích strojů, 54 strojů pro aplikaci hnojiv, 46 postřikovačů a 10 příslušenství k těmto strojům.

Dotace a finanční podpory pro zemědělce pro hospodářský rok 2009/10

1. Jednotná platba na plochu (SAPS) za rok 2009

Pro žadatele, kteří žádají o dotaci v rámci opatření „Jednotná platba na plochu“ (SAPS), byla stanovena sazba pro rok 2009 ve výši **3 710 Kč** na hektar zemědělské půdy. SZIF prováděl výplatu zálohových plateb ve výši 70 % z celkové schválené částky od 16. 10. 2009. Doplatky byly vypláceny od 1. 12. 2009.

Jednotná platba na plochu (SAPS) za rok 2009

	SAPS	
	Počet žadatelů	Částka (mil. Kč)
Zpracované žádosti	24 694	13 031,34
Vydaná rozhodnutí	18 615	10 382,64
Vyplacené zálohy	4 609	3 895,53
Zamítnuté žádosti	0	-

Pramen: SZIF.

2. Národní doplňkové platby

Ministerstvo zemědělství, na základě žádostí zemědělců, stanovilo sazby národních doplňkových plateb (TOP – UP) pro rok 2009. Výpočet jednotlivých sazeb byl proveden na základě EK schválené výše celkových prostředků určených pro národní doplňkové platby v roce 2009 (národní obálky) a směnného kurzu 25,164 Kč/EUR. Celkem bylo pro TOP – UP schváleno **6 299 137 000 Kč**. Celková podpora v rámci obálky pro přežvýkavce byla v roce 2009 o 6,1 % vyšší než v předchozím roce.

Celkový přehled TOP – UP pro rok 2009

TOP – UP 2009	MJ	Sazba/MJ (Kč)	Počet jednotek	Celkem (Kč)
Zemědělská půda	ha	1 184,0	3 512 539,53	4 158 846 804
Len na vlákno	ha	1 664,5	145,58	242 318
Chmel – coupl.	ha	3 019,6	5 580,83	16 851 875
Chmel – decoupl.	ha	4 474,6	5 584,37	24 987 823
Přežvýkavci	VDJ	1 461,3	1 018 084,20	1 487 726 442
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	3 280,4	155 857,20	511 273 959
Ovce/kozy	VDJ	1 362,1	17 254,15	23 501 878
Brambory – škrob – coupl.	t	1 668,6	33 660,00	56 156 076
Brambory – škrob – decoupl.	t	586,4	32 738,89	19 198 086
Celkem k výplatě				6 298 794 261
Nevyplacený zbytek				342 739
Celkem				6 299 137 000

Pramen: SZIF.

3. Oddělená platba za cukr

S účinností od 15. 3. 2007 je aplikováno nařízení vlády č. 45/2007 Sb., kterým se stanoví některé podmínky poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy. Pro rok 2008 byla stanovena sazba v rámci opatření „**Oddělená platba za cukr**“ (SSP) ve výši **270,10 Kč/t** cukrové řepy. Platba byla poskytnuta žadatelům, kteří si pro rok 2008 o tuto platbu požádali a splnili veškeré podmínky pro poskytnutí. Podmínkou pro poskytnutí platby je přiznání přímé platby SAPS pro rok 2008 (to je pro každý rok nejen pro rok 2008).

Pro rok **2009** byla sazba pro oddělenou platbu za cukr (SSP) pro pěstitele řepy v ČR stanovena ve výši **350,59 Kč/t** (13,932 EUR/t).

2. Opatření na trhu EU

Reforma společné organizace trhů s cukrem (SOTC) po 1. 7. 2006

Od počátku hospodářského roku 2006/07 nabyla účinnosti reforma SOTC v EU, která se řídila od 1.7.2006 základním nařízením (ES) č. 318/2006. Podle tohoto nařízení se změny dotýkají hlavně kvótového systému a výrobních dávek cukru, vývozních náhrad, intervenčního nákupu a prodeje cukru. Dalším základním právním předpisem bylo nařízení (ES) č. 320/2006, kterým se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu ve Společenství. Cílem tohoto nařízení bylo poskytnout pravidla pro odevzdávání kvót cukru v hospodářských letech 2006/07 až 2009/10. Základní principy této reformy byly zveřejněny v SVZ Cukr – cukrová řepa vydané v říjnu roku 2006. Výkonnou administrací společné organizace trhů s cukrem je v ČR pověřen **SZIF**.

V říjnu 2007 a dubnu 2008 nabyla účinnosti dva předpisy EU, kterými se mění popřípadě doplňují původní dvě nařízení Rady v rámci reformy SOTC.

Dne 22. 10. 2007 bylo přijato **nařízení Rady (ES) č. 1234/2007**, do něhož byla včleněna i novelizovaná reforma SOTC. Toto nařízení Rady nabylo účinnosti pro odvětví cukru až od počátku hospodářského roku 2008/09, tedy od 1. 10. 2008.

Legislativa ES

V tomto přehledu legislativy jsou uvedeny právní předpisy EU s platností od července 2009.

- 1. Nařízení Komise č. 579/2009** ze dne 2. července 2009, kterým se stanoví doplňkové množství surového třtinového cukru pocházejícího ze států AKT a z Indie pro zásobování rafinérií na období od 1. října 2008 do 30. září 2009.
- 2. Nařízení Komise č. 687/2009** ze dne 29. července 2009 o zrušení nařízení č. 877/2008, č. 878/2008 a č. 879/2008 o zahájení stálého nabídkového řízení na další prodej cukru ze zásob intervenčních agentur Belgie, České republiky, Irska, Itálie, Maďarska, Slovenska a Švédska.
- 3. Nařízení Komise č. 776/2009** ze dne 26. srpna 2009 o změně nařízení č. 924/2008, kterým se stanoví množstevní omezení pro vývoz cukru a izoglukózy nepodléhající kvótám do konce hospodářského roku 2008/2009.
- 4. Nařízení Komise č. 777/2009** ze dne 26. srpna 2009 o změně nařízení č. 575/2009, kterým se stanoví koeficient přidělení pro vydávání vývozních licencí, kterým se zamítají žádosti o vydávání vývozních licencí a pozastavuje příjem žádostí o vývozní licence pro cukr nepodléhající kvótám.
- 5. Nařízení Komise č. 828/2009** ze dne 10. září 2009, kterým se pro hospodářské roky 2009/10 až 2014/15 stanoví prováděcí pravidla pro dovoz a rafinaci produktů v odvětví cukru čísla 1701 celního sazebníku v rámci preferenčních dohod.
- 6. Nařízení Komise č. 889/2009** ze dne 25. září 2009, kterým se mění nařízení Rady č. 73/2009 a kterým se na rok 2009 stanoví rozpočtové stropy pro částečné nebo nepovinné provádění režimu jednotné platby stanovené nařízením Rady č. 1782/2003 a roční finanční rámce režimu jednotné platby na plochu a rozpočtové stropy pro přechodné platby za ovoce a zeleninu a pro zvláštní podporu stanovené nařízením (ES) č. 73/2009.
- 7. Nařízení Komise č. 891/2009** ze dne 25. září 2009, o otevření a správě některých celních kvót Společenství v odvětví cukru.
- 8. Nařízení Komise č. 1044/2009** ze dne 4. listopadu 2009 o změně nařízení č. 274/2009, kterým se stanoví množstevní omezení pro vývoz cukru a isoglukózy nepodléhající kvótám do konce hospodářského roku 2009/10. Stanovilo množstevní omezení pro vývoz nepodléhajícího kvótám na 1 350 000 t.

- 9. Nařízení Komise č. 1053/2009** ze dne 5. listopadu 2009, kterým se mění nařízení č. 952/2006, o prováděcích pravidlech k nařízení Rady č. 318/2006, pokud jde o řízení vnitřního trhu s cukrem a režim kvót.
- 10. Nařízení Komise č. 1055/2009** ze dne 5. listopadu 2009, kterým se mění nařízení Komise č. 951/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 318/2006, pokud jde o obchod s třetími zeměmi v odvětví cukru.
- 11. Nařízení Komise č. 1193/2009** ze dne 3. listopadu 2009, kterým se opravují nařízení (ES) č. 1762/2003, (ES) č. 1775/2004, (ES) č. 1686/2005 a (ES) č. 164/2007 a kterým se pro hospodářské roky 2002/03, 2003/04, 2004/05 a 2005/06 stanoví částky na dávky z výroby v odvětví cukru.
- 12. Nařízení Komise č. 1204/2009**, ze dne 4. prosince 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 968/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 320/2006, kterým se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu ve Společenství.
- 13. Nařízení Komise č. 94/2010** ze dne 3. února, kterým se stanoví dodatečné množství omezení pro vývoz cukru nepodléhajícího kvótám pro hospodářský rok 2009/10. V hospodářském roce 2009/10 může být vyvezeno bez náhrady dodatečné množství 500 000 tun bílého cukru.

Aplikací Nařízení Komise č. 1193/2009 pro hospodářský rok 2005/06 činí celková částka z rozdílu mezi původní a současnou základní produkční dávkou $6,333 - 6,133 = 0,2$ €/t cukru (směnný kurz 29,0021 CZK/€), částka připadající pěstitelům cukrové řepy z rozdílu mezi současnou a původní minimální cenou $A \ 47,227 - 47,212 = 0,015$ €/t řepy A při standardním výtěžku 0,13 %, částka připadající pěstitelům z rozdílu mezi současnou a původní minimální cenou $B \ 18,387 - 18,372 = 0,015$ €/t řepy B při standardním výtěžku 0,13 %.

Pro hospodářský rok 2004/05 byla celková částka z rozdílu 0,31 €/t cukru mezi původním a současným koeficientem doplňkové produkční dávky $0,27033 - 0,25466$ (směnný kurz 30,7292 CZK/€).

Za hospodářský rok 2004/05 náležela cukrovarnickým podnikům celková částka 4 325 939 Kč. Za hospodářský rok 2005/06 byla vyplacena částka 2 529 510 Kč. Cukrovarnické podniky se zavázaly z této částky 60 % vyplatit pěstitelům cukrové řepy.

Celní opatření EU vůči třetím zemím

Celní sazebník pro obchod EU s třetími zeměmi pro rok 2010 se řídí nařízením (ES) č. 948/2009 ze dne 30. 9. 2009, které navazuje na základní nařízení (ES) č. 2658/1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku. Nařízení vstoupilo v platnost dne 1. 1. 2010.

Přehled celních sazeb v odvětví cukru

1. Surový třtinový i řepný cukr – **33,9 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
2. Ostatní cukr (včetně bílého cukru) – **41,9 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
3. Isoglukóza (CN 1702 3010, 4010, 6010) – **50,7 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
4. Inulínový sirup (CN 1702 6080) – **0,4 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru)**
5. Melasa třtinová i ostatní (řepná) CN 1703 1000 a 9000 – **0,35 EUR/100 kg**
6. Kakaový prášek obsahující 80 % nebo více sacharózy (CN 1806 1090) – **8% + 41,9 EUR/100 kg (hodnota bílého cukru).**

Dovoz cukru ze třetích zemí je případně dále zatížen dodatečným clem, jehož výše se odvíjí od úrovně světové ceny v porovnání s tzv. prahovou cenou. Dodatečná cla na všechny druhy cukru a melasy včetně reprezentativních příslušných cen pravidelně vyhláší EK svým nařízením.

Dovozní kvóty s nulovou celní sazbou otevřené v roce 2008/09

EK stanovila speciální preferenční kvótu na bezcelní dovoz surového třtinového, nebo řepného cukru na úrovni referenčních cen tj. garantované ceny z rozvojových zemí Afriky, Karibiku a Tichomoří, které s EK signovaly Dohodu o Partnerství a Indii pro rok 2008/09 v celkovém množství **1 304 700 t**.

Doplňková množství surového třtinového cukru

Dne 20. prosince 2007 bylo přijato v EU **nařízení Rady (ES) č. 1528/2007**. V rámci přechodných ustanovení tohoto nařízení byly m.j. otevřeny dvě nové celní kvóty s nulovým clem se zeměmi v rámci iniciativy EBA i s ostatními třetími zeměmi pro hospodářský rok **2008/09**. Pro produkty v rámci skupiny CN 1701 byla otevřena dodatková kvóta s nulovou celní sazbou v množství **150 tis. t** v ekvivalentu bílého cukru pocházejícího z nejméně rozvinutých zemí (49 zemí v rámci iniciativy EBA). Dále byla otevřena kvóta s nulovým clem v množství **80 tis. t** ekvivalentu bílého cukru z ostatních třetích zemí (mimo iniciativu EBA). Podle Nařízení Komise **č. 579/2009** ze dne 2. července 2009 byla stanovena doplňková množství surového třtinového cukru pocházejícího ze států ACP a Indie pro zásobování rafinerií na období od 1. října 2008 do 30. září 2009. Podle tohoto nařízení se pro rok 2008/09 pozastavují pro stanovená množství cukru dovozní cla. Doplňková množství surového třtinového cukru pro rok 2008/09 byla stanovena v celkovém množství **127 547 t** (hodnota bílého cukru) ze států ACP a 10 000 t z Indie.

Změny v pravidlech pro dovozy cukru do EU

Po ukončení dohod o cukru mezi EU a státy ACP a Indií (tzv. Protokol 3) k 30. září 2009 podle rozhodnutí (ES) č. 626 a č. 627/2007 ze dne 28. září 2007 bylo třeba stanovit nová pravidla pro dovozy cukru do EU na následující období.

I. Celní kvóty

Platnost nařízení (ES) č. 950/2006 ze dne 28. června 2006, kterým se pro hospodářské roky 2006/07 až 2008/09 stanovila prováděcí pravidla pro dovoz a rafinaci produktů v odvětví cukru v rámci některých celních kvót a preferenčních dohod, skončila dne 1. října 2009. Podle nařízení Komise č. 891/2009 byly stanoveny nově celní kvóty pro rok 2009/10.

Přehled dovozních celních kvót EU s preferencí v odvětví cukru pro rok 2009/10*			
Název	CN	Kvóta	celní sazba
Třtinový cukr surový (koncesní cukr CXL)	1701 1110	Celkem 666 925 t z toho: - Brazílie 334 054 t - Austrálie 9 925 t - Kuba 68 969 t - třetí země 253 977 t	98 EUR/t
	1701	- Indie 10 000 t	0
Cukr z balkánských zemí	1701 a 1702	Celkem 380 000 t z toho: - Albánie 1 000 t - Bosna a Hercegovina 12 000 t - Srbsko nebo Kosovo 180 000 t - Makedonie 7 000 t - Chorvatsko 180 000 t	0
Cukr v kvótách celkem		1 046 925 t	
Z toho 0 % celní sazba		390 000 t	

Pramen: Nařízení EK č. 891/2009.

* - kvóty jsou platné od 1. 10. 2009.

2. Dovozy surového třtinového cukru určeného výhradně k rafinaci v EU

Podle nařízení Komise č. 828/2009 ze dne 10. září 2009 byla EK stanovena pravidla pro dovoz třtinového cukru v letech 2009/10 v letech 2014/15 určeného výhradně k rafinaci v předem určených rafineriích v rámci EU.

Země, které byly tímto nařízením určeny jako potenciální vývozci surového cukru, byly rozděleny do dvou kategorií:

Do první kategorie byly zařazeny země, které patří k nejméně rozvinutým zemím, včetně některých zemí ACP. Tyto země nemají stanoveny žádné kvóty ani ochranná prahová množství.

Do druhé kategorie byly zařazeny země, které nepatří k nejméně rozvinutým zemím, včetně některých zemí v rámci ACP. V rámci této kategorie byly stanoveny pro jednotlivé hospodářské roky pro celkem sedm regionálních uskupení diferenciovaná ochranná prahová množství cukru:

2009/10: **1 380 000 t**, 2010/11: **1 450 000 t**, na roky 2011/12 až 2014/15: **1 600 000 t**.

SVĚTOVÝ OBCHOD S CUKREM

Odhad výroby cukru pro hospodářský rok 2009/10 a bilance spotřeby a užití cukru

Pro hospodářský rok 2009/10 je světová výroba cukru odhadována na 155 997 tis. t. V hospodářském roce 2008/09 světová výroba cukru činila 150 940 tis. t, což bylo o 9,5 % méně než v předchozím hospodářském roce. Významnější pokles výroby cukru se zřejmě soustředí pouze do dvou světových regionů a to do Evropy (země EU 27) a oblasti Asie. K největšímu poklesu výroby cukru došlo v Indii a dalších asijských státech, ve srovnání s rokem 2007/08, celkem o 12 182 tis. t. V Evropě by se měla produkce snížit o 2 464 tis. t. Z dlouhodobějšího pohledu nastaly ve výrobě cukru největší změny v regionech jižní Ameriky a Evropy. Zatímco v Latinské Americe se za období sedmi posledních let zvýšila výroba cukru již o cca 10,5 mil. t (navýšení o 34 %), tak v Evropě se výroba cukru za stejné období snížila téměř o 5 mil. t (cca 17 %). Asie má ve výrobě cukru meziroční nestabilní výkyvy. Po velmi vysoké výrobě cukru v průběhu předchozích dvou hospodářských let, došlo v hospodářském roce 2008/09 v této oblasti k výraznému poklesu. V ostatních světových regionech se výroba cukru dlouhodobě udržuje na stabilní úrovni. Podíl řepného cukru na celkové výrobě se za období posledních sedmi let snížil z 25 % již na pouhých cca 20 %.

Dominantní postavení ve výrobě cukru má ve světě již dlouhodobě Brazílie, která by měla podle odhadu vyrobit v roce 2008/09 téměř 33 900 tis. t cukru. Naopak v Indii, jako druhém největším výrobcu cukru, se očekává v roce 2008/09 výroba meziročně nižší o 19 020 tis. t. V roce 2001/02 byla ještě výroba cukru u těchto dvou zemí téměř vyrovnaná. V průběhu dalších let se však rozdíl stále více a výrazněji prohlubují. Velmi podobný vývoj má i srovnání s dalším největším světovým výrobcem cukru, zeměmi EU. V roce 2000/01 byla výroba cukru v zemích EU ještě vyšší než v Brazílii. V dalších letech však docházelo k neustálému zvyšování v Brazílii, zatímco výroba v zemích EU stagnovala a v posledních třech letech se dokonce výrazně snížila. V roce 2008/09 se odhaduje rozdíl ve výrobě cukru mezi Brazílií a EU již na 18,9 mil. t. Brazílie tedy v důsledku svého dominantního postavení stále více diktuje ekonomickou politiku ve světovém obchodu s cukrem. Nicméně největší rezervy do budoucnosti ve zvyšování výroby cukru ve světě má asijský region. Například v asijské oblasti se v posledních třech letech velmi významně zvýšila výroba cukru v Číně, která by se mohla v příštích letech v produkci vyrovnat i Indii.

Co se týče světového dovozu i vývozu cukru, není zvýšení v posledním desetiletí zdaleka tak markantní jako u výroby či spotřeby. Zatímco světový dovoz cukru se meziročně zvýšil o cca 5 mil. t (55 934,6 mil. t), tak vývoz zůstal zhruba na úrovni předešlého období.

Světová spotřeba cukru každým rokem poměrně pravidelně stoupá. Za období posledních pěti hospodářských let již spotřeba vzrostla o cca 16,5 mil. t cukru. Pokud se týká jednotlivých regionů, tak nejdynamičtější nárůst spotřeby je v posledních letech jednoznačně v Asii. V průběhu desetiletí vzrostla spotřeba cukru v této oblasti již o více než 20 mil. t. Nicméně spotřeba cukru na 1 obyvatele je v této oblasti stále ještě nejnižší.

Světová produkce cukru (tis. t¹, hodnota surového cukru)

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10*
Svět celkem	151 362	167 115	166 705	150 941	155 997
z toho:					
EU	20 981	17 106	16 867	15 188	17 130
Ostatní Evropa celkem	8 646	9 835	8 972	9 495	9 350
Evropa celkem	29 627	26 841	25 839	24 683	26 480
Afrika	10 027	10 404	10 045	10 415	10 858
Sever. a Střed. Amerika	18 318	19 801	19 732	18 410	18 651
Jižní Amerika	40 578	40 266	38 419	43 993	45 672
Asie	47 201	63 973	67 529	48 448	49 213
Oceánie	5 611	5 830	5 141	4 992	5 123

Pramen: F.O.Licht č. 9/2010.

Světová spotřeba cukru (tis. t¹, hodnota surového cukru)

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10*
Svět celkem	146 838	152 934	159 832	160 001	163 274
z toho:					
EU	18 364	18 293	18 837	18 676	18 522
Ostatní Evropa celkem	12 650	12 703	12 594	12 338	12 433
Evropa celkem	31 014	30 996	31 431	31 014	30 955
Afrika	14 056	14 409	14 718	15 113	15 616
Sever. a Střed. Amerika	19 250	19 398	19 636	19 743	19 676
Jižní Amerika	18 168	19 056	20 007	20 378	20 762
Asie	62 706	67 402	72 343	72 051	74 548
Oceánie	1 645	1 670	1 698	1 703	1 718

Pramen: F.O.Licht č. 9/2010.

Světová bilance cukru (tis. t¹, hodnota surového cukru)

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10*
Počáteční zásoba	61 765,3	64 393,7	73 361,6	74 250,9	61 082,7
Produkce	151 361,9	167 115,2	166 705,0	150 940,9	155 996,9
Dovoz	54 158,4	51 413,1	51 413,1	52 936,2	58 316,5
Spotřeba	146 838,1	152 934,1	159 832,2	160 001,2	163 273,8
Vývoz	56 080,8	56 626,2	56 609,4	57 044,1	58 731,1
Konečná zásoba	64 393,7	73 361,6	74 250,9	61 082,7	53 391,3
+/- Produkce	+10 316,2	+15 753,3	- 410,2	- 15 764,1	+ 5 056,0
+/- Spotřeba	+2 336,0	+ 6 096,0	+ 6 898,1	+ 169,0	+ 3 272,6
Zásoba v % spotřeby	43,85	47,97	46,46	38,18	32,70

Pramen: F.O.Licht. Druhý odhad bilance z března 2010.

¹ Bilance cukru je zpracována podle jiné metodiky než odhad světové produkce cukru. Proto se publikované údaje odlišují.

* - odhad.

Čtvrtletní světová bilance cukru (tis. t, hodnota surového cukru)

	říjen/prosinec			leden/březen		
	2009	2008	2007	2010*	2009	2008
Počáteční zásoba	61 082,7	74 250,9	73 361,6	79 768,5	92 582,4	91 985,3
Výroba	58 554,5	58 076,2	58 854,3	45 563,7	44 581,0	56 405,1
Dovoz	16 706,5	13 343,2	13 142,6	13 746,6	11 775,2	10 848,9
Spotřeba	40 357,7	39 257,9	39 648,6	39 699,4	38 956,2	38 581,4
Vývoz	16 037,7	13 829,9	13 724,7	12 812,4	12 573,7	12 646,4
Konečná zásoba	79 768,5	92 582,4	91 985,3	86 567,0	97 408,7	108 011,6

Pramen: F.O.Licht č. 9, r. 2010.

* - odhad.

Čtvrtletní světová bilance cukru (tis. t, hodnota surového cukru)

	duben/červen			červenec/září		
	2009*	2008	2007	2009*	2008	2007
Počáteční zásoba	86 567,0	97 408,7	108 011,6	66 876,0	77 810,8	89 652,6
Výroba	21 104,0	20 926,1	23 377,8	30 774,8	27 357,7	28 067,7
Dovoz	13 394,8	13 957,3	12 860,9	14 468,6	13 860,6	13 773,4
Spotřeba	40 760,1	39 822,7	39 988,6	49 276,6	41 964,4	41 613,6
Vývoz	13 429,6	14 658,5	14 609,1	16 451,5	15 982,0	15 629,1
Konečná zásoba	66 876,0	77 810,8	89 652,6	53 391,3	61 082,7	74 250,9

Pramen: F.O.Licht č. 9, r. 2010.

* - odhad.

Podle tabulek světové bilance cukru po jednotlivých čtvrtletích, jsou největší rozdíly mezi jednotlivými obdobími u produkce cukru a stavu světových zásob. Světová výroba cukru se soustřeďuje převážně do prvního pololetí hospodářského roku (říjen/březen). V tomto období se ve světě vyrobí zhruba dvě třetiny celoroční výroby. Zatímco do tohoto období připadá převážná část výroby řepného cukru, tak výroba třtinového cukru je rozložena v průběhu celého roku. Světové zásoby cukru jsou nejnižší v prvním čtvrtletí hospodářského roku, v dalších obdobích postupně narůstají a kulminují ve třetím čtvrtletí. Dovoz i vývoz cukru je nejvyšší ve čtvrtém čtvrtletí hospodářského roku (červenec/září). Stejně jako u spotřeby cukru, nejsou rozdíly mezi jednotlivými obdobími nijak výrazné.

Cukr je komoditou, která má zvláštní postavení ve světovém obchodu. Je totiž jednou z mála významných obchodních komodit, u níž převažuje výroba v rozvojových zemích. Podíl výroby cukru v rozvojových zemích na celkové světové výrobě neustále narůstá. V průběhu posledního desetiletí již stoupla výroba cukru v rozvojových zemích o 30 mil. t (cca 33 %). I když převážný podíl na zvyšování výroby lze přičíst Brazílii, tak i některé další země významně zvyšují výrobu (např. Čína). S nárůstem výroby souvisí i výrazné zvýšení vývozu cukru, za deset let již o 18 mil. t (66 %). V rozvinutých zemích EU má naopak vývoz cukru v posledních letech klesající tendenci. Například v EU nastal tento trend hlavně v důsledku cukerní reformy EU.

Jižní Amerika

V **Brazílii** byl zahájen provoz v dalších dvaceti pěti nových výrobních závodech na výrobu palivového lihu, v roce 2007 bylo nově uvedeno do provozu 20 nových lihovarů. To svědčí o významné diverzifikaci ve zpracovatelském průmyslu cukrové třtiny. V roce 2008/09 vzrostla výroba lihu v zemi až na 24,3 mil. m³. I když spotřeba palivového ethanolu pro pohon osobních aut v poslední době v Brazílii spíše stagnuje, tak na druhé straně významněji stoupá spotřeba pro autobusy, kamiony, v chemickém průmyslu a ve spotřebě domácností.

Z 1 t cukrové třtiny se získá přibližně 0,32 t bagasy. Z tohoto množství lze potom vyrobit 40 l etanolu nebo 160 kWh elektrické energie. Další 22 kWh je možno vyprodukovat z metanizace odpadních vod. V roce 2008 bylo v Brazílii vyrobeno celkem 1,8 GWh elektrické energie z bagasy. Do roku 2020 se předpokládá, že se výroba elektrické energie zvýší až na 14,4 GWh.

Jednou z největších a nejstarších lihovarnicko-cukrovarnických společností v zemi je společnost Copersucar. V současnosti zpracovává tato společnost ve svých 33 závodech celkem asi 79 mil. t cukrové třtiny s podílem 14 % na tuzemském trhu. V kampani 2008/09 Copersucar vyrobil celkem 4,3 mil. t cukru a 3,8 mil. m³ ethanolu. V průběhu deseti let chce však tato společnost zpracovat až 200 mil. t třtiny a tím zvýšit svůj podíl na tuzemském trhu na 30 %.

Severní a Střední Amerika

Na **Kubě** byla zavedena alespoň částečná liberalizace v zemědělství. Od 17. září 2008 mohou soukromí farmáři hospodařit až na 40 ha půdy. Bylo zahájeno zpracování cukrové třtiny v prvních 30 cukrovaroch z celkového počtu 54. V kampani 2009/2010 se očekává produkce 1,5 mil. t surového cukru.

V **USA** se dále rozšiřují zpracovatelské kapacity pro výrobu palivového lihu. V současnosti je denní zpracovatelská kapacita lihovarů přibližně 42,4 tis. m³, výstavbou nových kapacit se zvýší denní zpracovatelská kapacita až na 52,1 tis. m³. Celkem bude pak v provozu 181 lihovarů. Současně s výstavbou lihovarů se staví i nové terminály pro lepší zásobování trhu.

Asie

V roce 2008 se dařilo **Thajsku** vytlačovat Brazílii z exportního trhu cukru v Asii a Africe. Příčinou byly především nižší dopravní náklady. Jenom v průběhu října 2008 vyvezlo Thajsko celkem 229 203 t cukru, z toho bylo 162 890 t surového cukru. Surový cukr byl vyvážen do Japonska (74 717 t), do Indonésie (47 909 t) a do Ruska (13 271 t). Bílého cukru vyvezlo Thajsko celkem 61 008 t, nejvíce do Indonésie, Singapur a na Tchaj-wan. Nicméně v roce 2009 již Brazílie významně snížila dopravní náklady. Tímto opatřením zvýšila opět konkurenceschopnost na světovém exportním trhu.

Sklizeň cukrové třtiny se v letech 2007 až 2009 pohybovala mezi 73 – 80 mil. t. Z tohoto množství se spotřebovává cca 2 % na výrobu palivového etanolu. Do roku 2011 se má výroba třtiny zvýšit na 95 mil. t a tím také významně zvýšit podíl na výrobě palivového ethanolu, na 20 %.

Afrika

V posledním období se zvyšují investice do cukrovarnického a lihovarnického průmyslu i v některých zemích Afriky. I přesto, že v některých zemích se bude naopak výroba cukru snižovat. V **Mauriciu** se mají do roku 2015 například uzavřít 4 cukrovary (v současnosti jich je 11) v důsledku postupného omezování celních výhod na surový cukr dovážený do zemí EU (země ACP). Mauricius bude vyrábět potom pouze 550 tis. t cukru. Až doposud byla téměř celá produkce určena na vývoz do zemí EU a pro vlastní spotřebu byl cukr většinou dovážen.

Zvyšování výroby cukru a lihu

- **Mosambik** – společnost Acucareire de Mocambique investovala 20 mil. USD do rozšíření plantáží třtiny a do zavlažovacích systémů. V roce 2009 chce země zvýšit výrobu cukru z 50 na 85 tis. t za rok. Cukr se bude vyvážet v rámci bezcelních kvót do EU. Společnost Procana připravuje výstavbu **lihovaru** za 500 mil. USD s kapacitou 320 tis. m³ ethanolu ročně vyrobeného z cukrové třtiny.
- **Uganda** – společnost Kalifa Sugar Works připravuje zvýšení výroby třtiny ze stávajících 90 na 150 tis. t za rok. To představuje zvýšení pěstebních ploch z 10 na 17,8 tis. ha a zvýšení počtu pěstitelů ze 3 na 6 tisíc.
- **Angola** – vláda plánuje, že se od roku 2012 silně omezí dovoz cukru v důsledku významného zvýšení vlastní výroby cukru, na cca 220 tis. t za rok. Španělská společnost Alcohessa a ministerstvo průmyslu Angoly zahájí výstavbu lihovaru s kapacitou 150 tis. m³ palivového lihu ročně v provincii Zaire. Investice má dosáhnout celkem 130 mil. EUR.
- **Súdán** – V centrální části Súdánu (v oblasti Sinar) bude za 300 mil. USD vybudován kombinát – rafinérie cukru a lihovar. Vyrábět by se zde mělo 100 tis. t bílého cukru a 20 tis. m³ palivového ethanolu ročně.

Evropa

Rusko – bilance výroby cukru 2009/10 a dovozy cukru

V roce 2009 bylo vyrobeno celkem 5,05 mil. t cukru, z toho 3,28 mil. t z řepy a 1,7 mil. t rafinací z dovezeného surového cukru. Sklizeno bylo 22 mil. t řepy, s průměrným výnosem 32,2 t/ha.

V roce 2010 má být oseto cukrovou řepu 980 tis. ha, o 161 tis. ha více než loni. Celková výroba cukru by měla být mezi 5,6 – 5,8 mil. t, z toho 3,7 mil. t z řepy.

V roce 2009 dovezlo Rusko celkem 1 251 800 tis. t surového cukru a 98,9 tis. t bílého cukru, bez dodávek 139,4 tis. t cukru z Běloruska.

V prvním čtvrtletí bude dovezeno 835 tis. t surového cukru k rafinaci. Celkové zásoby cukru v lednu 2010 byly 2,35 mil. t.

Ukrajina – pokles výroby řepného cukru

Podle předběžné zprávy společnosti Ukrcukor bylo v kampani 2009/10 vyrobeno z řepy 1,27 mil. t cukru, o 19,6 % méně než v roce 2008, v provozu bylo 56 cukrovarů, meziročně o 14 méně. Zpracováno bylo celkem 9,2 mil. t cukrové řepy z 9,44 mil. t sklizeného množství.

Bělorusko – vyšší výroba cukru 2009

Bylo vyrobeno celkem 759 400 t cukru, o 7,3 % více než v předchozím roce, z toho bylo 524 100 t z řepy. Množství rafinovaného dovezeného surového cukru stoupl meziročně o 12 %. V roce 2009 vyvezlo Bělorusko celkem 439 300 t cukru, o 36 % více než v roce 2008. Z toho do Ruska bylo importováno 150 tis. t.

Moldávie

V roce 2009/10 bylo v Moldávii vyrobeno 44 171 t cukru, tj. pouze třetina než v minulém roce (134 tis. t). Bylo zpracováno jen 312,7 tis. t cukrové řepy, výnos řepy klesl meziročně z 42,1 t/ha na 18,2 t/ha v roce 2009. Také výroba melasy klesla z 33,6 tis. t na 26,8 tis. t.

Evropská unie

Stanovení kvót cukru v EU

SOTC včetně stanovení kvót pro cukr, isoglukózu a inulínové sirupy se řídila nařízením Rady č. 1260/2001, jehož platnost skončila 30. června 2006. Od roku 2006/07, kdy byla přijata reforma cukerního režimu EU, nastalo formou odevzdávání kvót postupné snižování národních kvót v jednotlivých členských zemích. Kromě cukru se snižovaly i kvóty isoglukózy a inulínu. V roce 2007/08 byla ještě stanovena produkční kvóta cukru pro dva nové členské státy EU. Bulharsko obdrželo kvótu 4 752 t a Rumunsko kvótu 109 164 t.

Nejvíce z kvót cukru bylo odevzdáno v roce 2008/09, celkem **3 273 226 t** (62,6 % z celkem odevzdaných kvót). V průběhu čtyř hospodářských let bylo celkem odevzdáno **5 230 331 t kvóty cukru** a 543 033 t kvót isoglukózy a inulínu. Celkem bylo tedy odevzdáno 5 773 364 t kvót v hodnotě bílého cukru. Na druhou stranu si však cukrovarnické společnosti ve 13 zemích EU nakoupily celkem **1 012 620 t dodatečných kvót** cukru a 339 033 t kvót isoglukózy. Oproti původní kvótě cukru v roce 2004/05 se do roku 2009/10 snížila celková kvóta EU o 4 217 711 t cukru, což představuje přibližně snížení o 24 %. V roce 2009/10 bude v EU celková kvóta cukru stanovena na **13 336 741,2 t** a celková kvóta isoglukózy se naopak snížila na **690 440,8 t**. Na inulín již nebyla stanovena žádná kvóta. Největší kvótu cukru si i po odevzdání kvót zachovala Francie, celkem 2 956 786,7 t. Celou kvótu cukru odevzdalo Irsko, Portugalsko, Lotyšsko, Slovinsko a Bulharsko. ČR odevzdala kvótu rovnající se 22,5 % původní hodnoty.

EU: Kvóty cukru a isoglukózy v letech 2008/09 a 2009/10¹

	Kvóty cukru*		Kvóty izoglukózy*		Celkem*
	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2009/10
	(t)	(t)	(t)	(t)	(t)
Dánsko	372 383,0	372 383,0	0,0	0,0	372 383,0
Německo	2 898 255,7	2 898 255,7	56 638,2	56 638,2	2 954 893,9
Řecko	158 702,0	158 702,0	0,0	0,0	158 702,0
Španělsko	630 586,2	498 480,2	123 423,4	53 810,2	552 290,4
Francie kontin.	2 956 786,7	2 956 786,7	0,0	0,0	2 956 786,7
Francie dep.	480 244,5	480 244,5	0,0	0,0	480 244,5
Irsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Itálie	508 379,0	508 379,0	32 492,5	32 492,5	540 871,5
Nizozemí	804 888,0	804 888,0	0,0	0,0	804 888,0
Rakousko	351 027,4	351 027,4	0,0	0,0	351 027,4
Portugalsko kont.	0,0	0,0	12 500,0	12 500,0	12 500,0
Azorské ostrovy	9 953,0	9 953,0	0,0	0,0	9 953,0
Finsko	80 999,0	80 999,0	0,0	0,0	80 999,0
Švédsko	293 186,0	293 186,0	0,0	0,0	293 186,0
HUBL	676 235,0	676 235,0	114 580,2	114 580,2	790 815,2
Velká Británie	1 056 474,0	1 056 474,0	43 591,6	0,0	1 056 474,0
Celkem EU 15	11 278 099,5	11 145 993,5	383 225,9	270 021,1	11 416 014,6
Podíl z EU 27 v %	83,7	83,6	46,8	39,1	81,4

EU: Vývoj kvót cukru a isoglukózy v letech 2008/09 a 2009/10

	Kvóty cukru*		Kvóty isoglukózy*		Celkem*
	2008/09	2009/10	2008/09	2008/09	2009/10
	(t)	(t)	(t)	(t)	(t)
ČR	372 459,3	372 459,3	0,0	0,0	372 459,3
Lotyšsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Litva	90 252,0	90 252,0	0,0	0,0	90 252,0
Maďarsko	105 420,0	105 420,0	220 265,8	220 265,8	325 685,8
Polsko	1 405 608,1	1 405 608,1	42 861,4	42 861,4	1 448 469,5
Slovinsko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slovensko	112 319,5	112 319,5	68 094,5	68 094,5	180 414,0
Bulharsko	0,0	0,0	89 198,0	89 198,0	89 198,0
Rumunsko	104 688,8	104 688,8	15 879,0	0,0	104 688,8
EU 12 celkem	2 190 747,7	2 190 747,7	436 298,7	420 419,7	2 611 167,4
Podíl z EU 27 v %	16,3	16,4	53,2	60,9	18,6
EU 27 celkem	13 468 847,2	13 336 741,2	819 524,6	690 440,8	14 027 182,0

Pramen: EK.

* - hodnota bílého cukru.

¹ Včetně dodatečných kvót cukru.

Restrukturalizační proces cukrovarnického průmyslu ve Společenství

Kvóty cukru odevzdané prostřednictvím žádostí o restrukturalizační podporu (t)					
Stát	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	Celkem
Belgie			206 066,0		206 066,0
ČR		102 472,8			102 472,8
Dánsko			80 083,0		80 083,0
Německo			757 199,8		757 199,8
Řecko		158 800,0			158 800,0
Španělsko	93 118,5	16 678,8	256 577,5	132 106,0	498 655,2
Francie			683 655,2		683 655,2
Irsko	199 260,0				199 260,0
Itálie	778 737,2	24 860,5	245 466,5		1 049 064,2
Lotyšsko		66 505,0			66 505,0
Litva			20 758,0		20 758,0
Maďarsko		108 093,0	193 171,0		301 264,0
Nizozemí			126 547,0		126 547,0
Rakousko			54 785,0		54 785,0
Polsko			366 868,9		366 868,9
Portugalsko	35 218,0	19 500,0	15 000,0		69 718,0
Slovinsko		52 973,0			52 973,0
Slovensko		70 133,0	33 584,0		103 717,0
Finsko		56 087,0	9 001,0		65 088,0
Švédsko	42 562,0		50 236,0		92 798,0
UK			165 000,0		165 000,0
Bulharsko			4 752,0		4 752,0
Rumunsko			4 475,2		4 475,2
CUKR	1 148 895,7	676 103,1	3 273 226,1	132 106,0	5 230 330,9
Nizozemí	80 950,0				80 950,0
Belgie	215 245,8				215 245,8
Francie	24 521,0				24 521,0
Inulinový sirup	320 716,8				320 716,8
Řecko			20 635,6		20 635,6
Španělsko		5 000,0	3 000,0	69 613,2	77 613,2
Francie		27 664,0			27 664,0
Nizozemí			14 562,6		14 562,6
Portugalsko			3 370,8		3 370,8
Rumunsko				15 879,0	15 879,0
Finsko			18 999,5		18 999,5
UK				43 591,6	43 591,6
Isoglukóza					222 316,3
C E L K E M					5 773 364,0

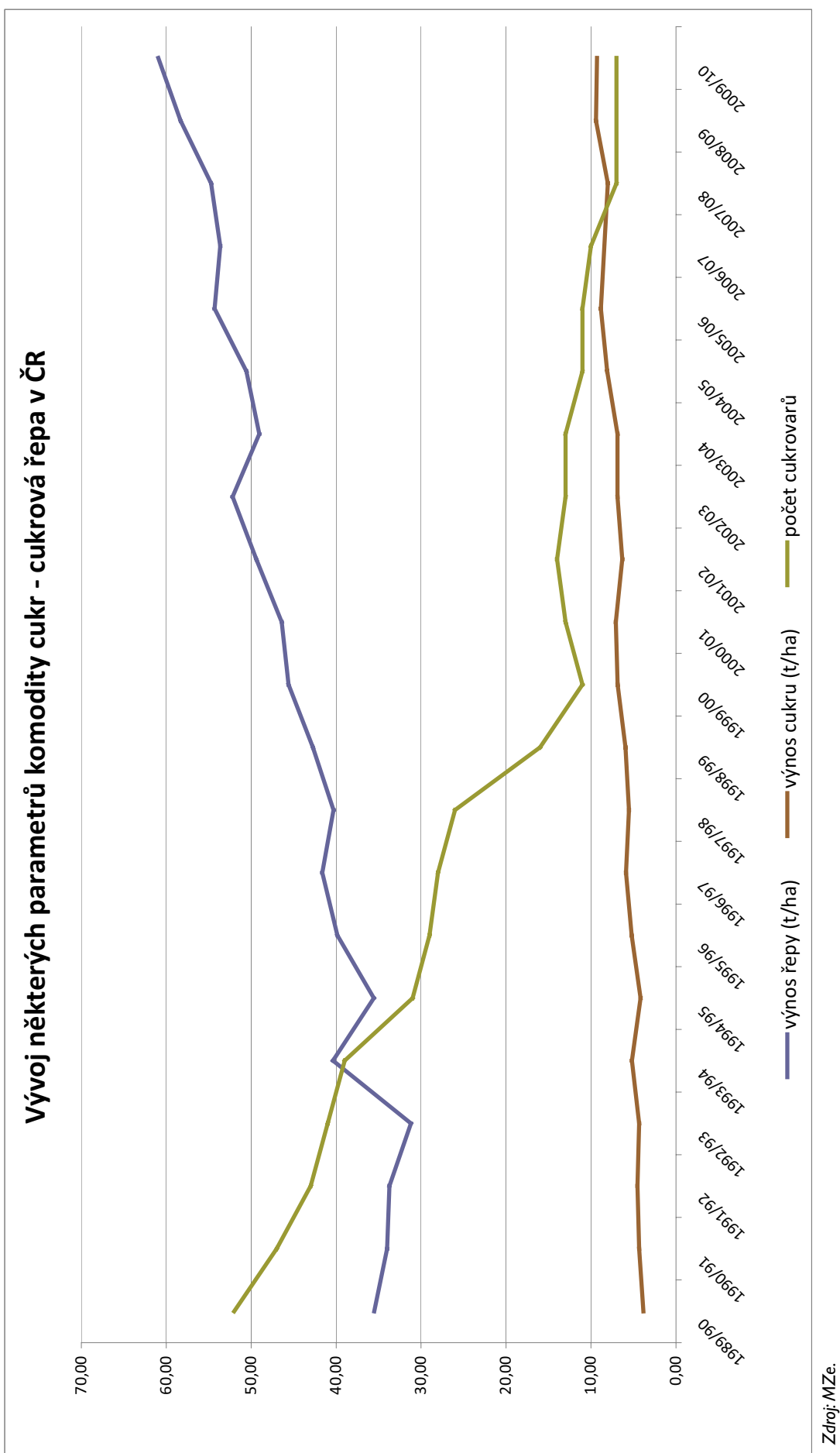
Pramen: EK.

Výsledky restrukturalizačního procesu cukrovarnického průmyslu

Celkem za čtyři roky, kdy restrukturalizační proces probíhal, byla celková kvóta EU 27 snížena o **5 773 tis. t**. Z toho 58 % bylo odevzdáno v hospodářském roce 2008/09 tj. 3 334 tis. t.

Odevzdávání kvót proběhlo následovně:

- celou kvótu tj. 100 % odevzdalo 5 členských států: Irsko, Portugalsko, Lotyšsko, Slovinsko a Bulharsko,
- více než polovinu 5 členských států: Řecko, Španělsko, Itálie, Maďarsko a Slovensko,
- ze 45 % Finsko,
- v intervalu od 19 % do 25 % původní kvóty 8 členských států: Belgie, Česká republika, Dánsko, Německo, Francie, Litva, Polsko, Švédsko,
- z 15 % 3 státy: Nizozemsko, Rakousko a Velká Británie a
- pouze ze 4 % Rumunsko.

Vzešlá cukrová řepa

Porost cukrové řepy před zapojením

Porost cukrové řepy v plné vegetaci

Bulvy cukrové řepy

Pole cukrové řepy při sklizni

Ukázka sklizňové techniky

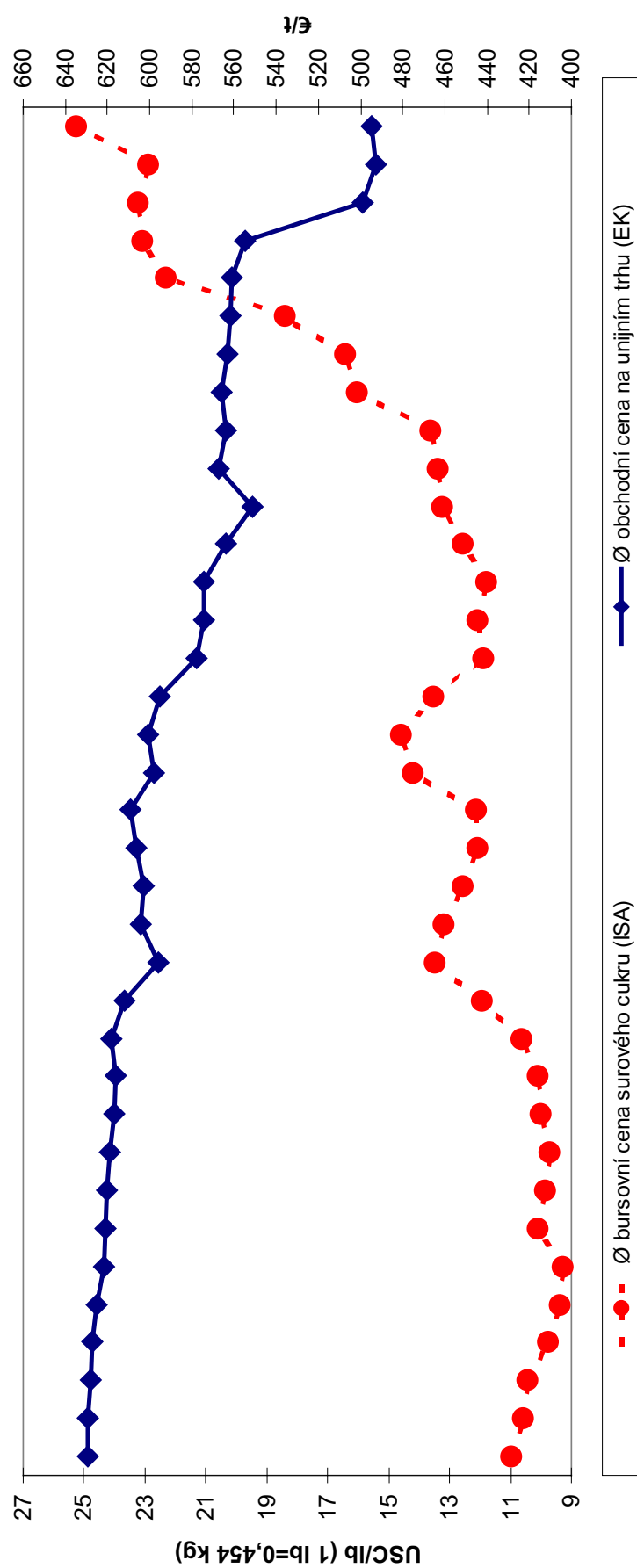

Vršení sklizené cukrové řepy do figur

Z nevábne vyhlížející suroviny vznikne třpytivý bílý cukr

Vývoj bursovní ceny surového cukru a obchodní ceny cukru v EU od ledna 2007 do prosince 2009

V absolutní hodnotě největší množství kvóty bylo odevzdáno v Itálii (1 049 tis. t), Německu (757,2 tis. t), Francii (683,7 tis. t), Španělsku (498,5 tis. t) a v Polsku (366,9 tis. t).

Byla zcela zrušena výroba inulinového sirupu ve výši kvóty 320,7 tis. t a kvóta na isoglukózu byla snížena o 222,3 tis. t.

Na restrukturalizačních poplatcích bylo celkem vybráno 6 228 mil. EUR. V rámci restrukturalizačních podpor, diversifikační a dodatečné diversifikační podpory bude do konce září 2012 celkem vyplaceno 5 589 mil. EUR.

Výsledek restrukturalizačního procesu byl vyhodnocen jako dobrý při dosažení vytčeného cíle snížení kvóty EU o 6 mil. t. Vzhledem k tomuto výsledku nebylo nutné přikročit k plošnému krácení kvót.

K původní celkové kvótě 17 554,5 tis. t bylo přikoupeno 1 012,6 tis. t jako dodatečná kvóta, odevzdáno bylo 5 230,3 tis. t. Výsledná konečná celková kvóta EU 27 po restrukturalizačním procesu je tedy **13 336,7 tis. t cukru**, a isoglukózy 611,4 tis. t.

Výroba cukru a sklizňové plochy cukrové řepy v EU

V roce 2009 dosáhla plocha cukrové řepy v EU 27 celkem **1 461 tis. ha**. V roce 2010 se odhaduje osevní plocha na 1 540 tis. ha. Tato výměra je o 79 tis. ha vyšší než v předchozím roce, nicméně oproti roku 2006, kdy byla zahájena reforma cukerního režimu, došlo k poklesu ploch řepy již o 208 tis. ha (13,5 %).

Snížení pěstebních ploch v souvislosti s probíhajícím restrukturalizačním režimem cukrovarnického průmyslu bylo vykompenzováno využíváním výnosnějších odrůd řepy a tedy vyšším výnosem bílého cukru z hektaru. Naopak v souvislosti s vyšší světovou poptávkou po cukru, jak je uvedeno výše, vzrostly plochy cukrové řepy a při zvýšeném hektarovém výnosu bílého cukru z 10,3 t na 10,7 t se zvýšila výroba bílého cukru v kampani 2009/10 o 9,4 %.

V rozhodujících zemích EU 27 ve výrobě cukru tedy v Německu a ve Francii poklesly plochy řepy mezi hospodářským rokem 2007/08 a 2008/09 o 21 tis. ha v Německu a Francii o 37 tis. ha. Pro hospodářský rok 2009/10 naopak vzrostly plochy v Německu o 10 tis. ha a ve Francii o 29 tis. ha. Mezi rokem 2007/08 a 2008/09 poklesly plochy řepy o největší podíl 22,3 % v Polsku a naopak nejvíce vzrostly pro rok 2009/10 v Německu o 9,2 %.

Průměrný hektarový výnos bílého cukru v EU 27 je odhadnut v roce 2009/10 na 10,7 t, z toho nejvyšší je tradičně ve Francii 13,8 t, dále ve Velké Británii 12,4 t, v Německu 11,0 t a v Nizozemí 10,7 t. Naopak nejnižší je v Rumunsku 4,9 t a ve Finsku 5,8 t.

Celkové množství EU 27 cukru vyrobeného mimo rámec kvót v roce 2009/10 se očekává 4 118,7 tis. t, to je meziroční nárůst o 65 % z 1 621,6 tis. t cukru vyrobeného mimo rámec kvót v hospodářském roce 2008/09.

Celková výroba isoglukózy v roce 2009/10 se odhaduje na 690,4 tis. t, tedy meziročně nižší o 11,1 %.

Hlavní ukazatele výroby cukru ve vybraných zemích Evropské unie

	Výroba v kampani (tis. t)			Výnos (t/ha)			Plocha (tis. ha)		
	2007/08	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	2009/10
Belgie	879,9	721,6	685,5	10,3	11,3	10,8	85	64	64
Dánsko	353,9	397,1	337,4	9,7	11,0	10,0	39	36	34
Finsko	101,3	69,4	87,5	6,3	5,1	5,8	16	14	15
Francie	4 453,5	4 096,6	4 692,0	12,6	13,0	13,8	353	316	345
Itálie	670,3	498,2	502,9	7,8	8,1	8,1	86	61	62
Německo	3 901,4	3 654,8	4 244,6	10,0	9,9	11,0	391	370	380
Nizozemsko	899,3	863,2	822,0	11,1	12,1	11,3	81	71	73
Portugalsko	13,6	0	0	9,5	-	-	1	-	-
Rakousko	365,4	409,5	416,8	8,4	9,5	9,5	42	43	44
Řecko	78,4	157,4	158,7	5,6	7,2	6,9	14	14	23
Španělsko	562,3	607,9	598,8	9,3	11,8	11,7	60	51	51
Švédsko	353,5	324,5	350,0	8,7	8,9	9,0	41	37	39
Velká Británie	1 049,2	1 191,7	1 250,0	9,9	11,8	12,4	106	101	101
Litva	125,0	68,5	99,9	7,4	7,9	6,9	17	9	15
Maďarsko	262,5	105,4	96,6	6,9	6,4	7,1	38	17	14
Slovensko	135,7	116,1	136,9	7,1	10,5	8,6	19	11	16
Rumunsko	88,5	112,4	103,8	3,8	5,7	4,9	23	20	21
Česká republika	353,9	414,7	480,0	6,6	8,3	9,0	54	50	53
CELKEM	16 846,7	15 344,9	16 793,1	9,9	10,3	10,7	1 699	1 461	1 540

Pramen: Dokument z Řídícího výboru pro společnou organizaci trhu.

Průměrné ceny obchodů s bílým a průmyslovým cukrem uvnitř EU v roce 2007, 2008 a 2009

Měsíc	Průměrné ceny bílého cukru (€/t)			Průměrné ceny průmyslového cukru (€/t)		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
leden	629	612	564	284	289	292
únor	629	596	551	288	271	311
březen	628	604	567	283	261	294
duben	627	603	564	298	264	295
květen	625	606	566	293	263	306
červen	622	607	563	297	263	312
červenec	621	598	562	301	263	305
srpen	620	601	561	319	267	300
září	619	595	555	305	270	333
říjen	617	578	499	287	276	283
listopad	616	574	493	277	285	337
prosinec	618	574	495	278	292	315

Pramen: Dokument z Řídícího výboru pro společnou organizaci trhu.

Vývoj bursovních cen cukru

Vývoj cen cukru na světových trzích zřetelně koresponduje se situací na světovém trhu s cukrem. V průběhu roku 2009, hlavně v druhé polovině výrazně, rostla úroveň světové ceny až na její historické maximum, cena roste nadále i v roce 2010. Růst ceny je dáván do souvislosti s velkou neúrodou cukrové třtiny v Indii a jiných asijských státech a stále rostoucímu využívání cukrové třtiny pro výrobu bioethanolu v Brazílii. Celkově došlo k meziročnímu propadu celosvětové výroby o 15,7 mil. t mezi rokem 2007/08 a 2008/09 a o dalších 5 mil. t mezi skutečností roku 2008/09 a odhadem pro rok 2009/10.

Cukr surový, průměrné měsíční ceny v USc/lb (ISA)

Rok/m	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Prům.
2001	10,32	9,87	9,27	8,69	9,56	9,04	8,79	8,11	7,64	6,79	7,69	7,83	8,64
2002	7,78	6,52	6,70	6,89	6,08	5,75	6,39	6,29	6,96	7,51	7,83	7,95	6,89
2003	8,19	9,01	8,23	7,75	7,17	6,42	6,86	6,86	5,98	5,96	6,08	6,28	7,07
2004	5,81	5,84	6,46	6,56	6,33	6,90	7,93	7,60	7,26	8,47	8,15	8,13	7,12
2005	8,70	9,12	8,91	8,59	8,60	9,05	9,64	9,93	10,31	11,12	11,38	13,34	9,89
2006	15,75	17,95	17,16	17,61	16,90	15,40	16,03	13,60	12,12	11,60	11,76	11,57	14,79
2007	10,99	10,58	10,46	9,75	9,41	9,29	10,13	9,85	9,74	10,00	10,10	10,66	10,08
2008	11,94	13,49	13,20	12,56	12,09	12,13	14,20	14,61	13,53	11,90	12,11	11,81	12,80
2009	12,58	13,25	13,40	13,65	16,04	16,43	18,43	22,30	23,11	23,24	22,91	25,28	18,10
2010	26,47	25,39											

Pramen: F.O.Licht č. 8, r. 2010,

1 libra (lb) = 0,453 kg.

USc = americký cent.

Cukr surový, průměrné měsíční ceny v CZK/t (ISA)

Rok/m	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Prům.
2006	8 251	9 429	9 029	9 038	8 259	7 628	7 941	6 607	5 965	5 744	5 647	5 369	7 382
2007	5 196	5 043	4 879	4 462	4 341	4 362	4 616	4 447	4 271	4 242	4 059	4 245	4 518
2008	4 666	5 125	4 734	4 413	4 302	4 186	4 674	5 233	5 093	4 880	5 285	5 078	4 813
2009	5 703	6 511	6 178	6 115	6 929	6 869	7 442	8 849	8 884	8 945	8 759	9 959	7 614
2010	10 700	10 639											

Pramen: F.O.Licht č. 8, r. 2010.

Průměrný měsíční kurz ČNB USD/CZK.

Vývoj cen zemědělských výrobců cukrové řepy

Po vstupu ČR do EU byla v hospodářském roce 2005/06 v ČR platná minimální cena cukrové řepy podle předpisů EU 43,6 EUR/t. Podle nařízení (ES) č. 318/2006 se v hospodářském roce 2006/07 snížila minimální cena cukrové řepy v EU na 32,9 EUR/t (snížení o 29,6 %). Pro hospodářský rok 2007/08 poklesla stanovená minimální cena cukrové řepy na 29,8 EUR/t a v hospodářském roce **2008/09** se dále snížila na **27,8 EUR/t**. Pro hospodářský rok 2009/2010 byla stanovena minimální cena cukrové řepy na **26,3 EUR/t**. Minimální cena se v EU od roku 2005 snižovala postupně každým rokem. Od vstupu ČR do EU se snížila minimální cena již o 40 %.

Pěstitelé cukrové řepy v EU jsou z důvodu snižování minimálních cen od roku 2006/07 finančně kompenzováni v rámci tzv. oddělené platby za cukr. Na základě žádostí pěstitelů stanovil SZIF pro rok 2008 sazbu oddělené platby za cukr (SSP) ve výši **270,10 Kč/t**. Pro rok 2009 je sazba oddělené platby zvýšena na **350,59 Kč/t** (13,93 EUR/t).

Nákupní ceny cukrové řepy se i v kampani **2009/10** především v závislosti na snižování minimálních cen dále snižují. V září nebylo vykoupeno dostatečné množství nakupované řepy, takže nebyla cena statisticky podchycena. V říjnu dosáhl průměr CZV hodnoty **759 Kč/t**. Od roku 2004 se průměr CZV snížil již zhruba na polovinu. Oddělená platba za cukr je však dostatečnou kompenzací pěstitelům. Nákup řepy byl ukončen až v prvních lednových dnech roku 2010.

Ceny zemědělských výrobců cukrové řepy (Kč/t)*

Rok	Leden	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Průměr	Minim. cena EUR/t**
1999		892	806	751	756	763	
2000		1 000	959	961	979	969	
2001	1 006	963	961	964	969	963	
2002	956	997	987	977	932	969	
2003	911	958	964	947	934	949	
2004	960	1 440	1 588	1 555	1 429	1 521	
2005	1 073	-	1 400	1 428	1 152	1 347	43,6
2006	764	-	1 005	1 044	1 081	1 060	32,9
2007	-	-	868	852	819	860	29,8
2008	-	-	803	802	817	806	27,8
2009	773		759	757	755	772	26,3
2010	726						26,3

Pramen: ČSÚ.

* - do roku 2005 jsou počítány roční vážené průměry. ** - Přepočteno na 16% cukernatost.

Vývoj cen průmyslových výrobců cukru a spotřebitelských cen cukru v ČR

Cena cukru na tuzemském trhu je od hospodářského roku 2004/05 nejvíce ovlivněna společnou organizací trhu v odvětví cukru. Referenční cena cukru byla v EU stanovena pro bílý cukr až do hospodářského roku 2007/08 na **631,9 EUR/t**. Na rozdíl od minimální ceny cukrové řepy se v EU referenční cena cukru začala snižovat později. Cena bílého cukru se v EU snížila poprvé až v hospodářském roce **2008/09**. Tato cena byla stanovena na **541,5 EUR/t**. V hospodářském roce 2009/10 se referenční cena cukru na trhu EU dále snižuje až na **404,4 EUR/t**. V roce 2009/10 se cena sníží na 64 % původní úrovně. Toto snížení by se mělo projevit v dalším cenovém poklesu jak cen průmyslových výrobců, tak spotřebitelských cen v roce 2010.

V roce 2009 dále pokračoval pokles CPV, který začal již od počátku roku 2008. Za rok 2009 byl průměr ceny krystalového cukru na trhu ČR **15,15 Kč/kg**. Meziročně se cena snížila o 0,95 Kč/kg. V první polovině roku 2009 nebyl pokles cen výrazný, významnější pokles cen nastal až od září tohoto roku. Od roku vstupu ČR do EU se však průměrná cena cukru na tuzemském trhu snížila již o 5,43 Kč/kg. K nejvyššímu poklesu cen došlo jednoznačně v roce 2008, kdy se cena v průměru roku snížila téměř o 3 Kč/kg.

Spotřebitelské ceny krystalového cukru dosáhly za rok 2009 průměru **19,79 Kč/kg**. Meziročně se spotřebitelská cena krystalového cukru snížila více než u CPV, v průměru o 1,25 Kč/kg. S určitými výkyvy se cena v průběhu roku postupně snižovala a minima 18,23 Kč/kg dosáhla v lednu 2010. Po vstupu do EU spotřebitelské ceny cukru oproti předchozímu období významně vzrostly, ale v tomto roce již klesly na nižší úroveň než byla před vstupem do EU. Spotřebitelské ceny moučkového cukru dosáhly za deset měsíců roku 2009 průměr **22,41 Kč/kg**. Meziročně se cenový průměr snížil o 2,40 Kč/kg.

Ceny průmyslových výrobců krystalového cukru (Kč/kg)*

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	Ø roku
2000	16,01	16,72	16,67	16,67	16,62	16,64	16,60	17,80	18,20	18,17	18,16	18,14	17,20
2001	18,15	18,18	18,17	18,16	18,16	18,12	18,14	18,16	18,16	18,17	18,03	18,04	18,14
2002	18,03	18,07	17,96	17,92	17,90	17,90	17,30	17,27	17,64	18,01	17,90	14,65	17,55
2003	13,80	17,16	17,32	17,22	17,20	17,86	17,94	17,93	17,97	18,00	18,00	17,99	17,30
2004	17,76	17,74	17,74	17,74	20,08	22,62	22,78	22,36	22,88	22,08	21,64	21,55	20,58
2005	20,42	20,11	20,26	19,78	19,03	18,71	18,20	17,81	17,86	18,59	18,59	18,75	19,01
2006	18,55	18,58	18,59	18,88	18,70	18,85	19,44	19,53	19,68	20,05	20,09	19,98	19,24
2007	19,72	19,70	19,69	19,72	19,50	19,10	19,00	18,74	18,44	18,26	18,12	18,00	19,00
2008	17,47	17,53	17,35	16,50	16,18	15,48	15,47	15,57	15,43	15,35	15,43	15,44	16,10
2009	15,82	16,15	15,76	15,90	15,98	15,90	15,66	15,06	14,82	13,85	13,47	13,37	15,15
2010	13,41	13,42											

Pramen: ČSÚ.

* - od ledna 2005 udává ČSÚ měsíční ceny jako vážené průměry.

Spotřebitelské ceny krystalového a moučkového cukru (Kč/kg)

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	Ø roku
2000	20,40	20,45	20,54	20,57	20,56	20,60	20,63	21,00	21,64	22,20	22,29	22,21	21,09
2001	22,02	21,80	21,76	21,65	21,77	21,66	21,62	21,59	21,64	21,61	21,47	21,16	21,65
2002	21,33	21,14	20,64	20,76	20,66	20,25	20,08	20,00	20,01	19,97	19,93	18,95	20,31
2003	18,85	17,90	17,71	17,34	17,12	16,98	16,89	16,79	17,09	17,91	18,61	19,03	17,63
2004	19,32	19,23	19,20	19,12	19,37	19,73	21,37	25,82	26,10	25,78	25,69	25,40	22,18
2005	24,93	24,71	24,48	24,42	24,36	23,40	22,78	22,43	21,86	21,79	21,24	21,26	23,39
2006	21,23	21,19	21,15	21,26	21,21	21,23	21,75	22,30	22,48	22,44	22,28	22,07	21,71
2007	22,15	22,33	22,35	22,25	21,78	21,78	22,06	21,90	21,48	21,50	21,58	21,59	21,90
2008	22,21	21,83	21,06	21,68	21,57	20,52	20,94	20,91	20,58	20,52	20,55	20,16	21,04
2009	20,63	20,43	20,43	19,49	19,73	19,42	20,32	19,89	19,81	18,86	19,42	19,10	19,79
2010	18,23	19,02											
2006*	25,35	25,37	25,46	25,04	25,23	25,02	25,07	25,12	24,76	24,82	23,98	24,67	25,00
2007*	25,69	25,54	24,82	24,82	25,17	24,69	25,54	25,61	24,16	25,70	23,82	23,79	25,17
2008*	25,20	25,48	23,78	25,72	25,51	24,27	25,60	25,16	24,93	24,22	24,18	23,69	24,81
2009*	24,31	25,06	24,45	22,46	23,40	22,64	21,67	21,98	21,64	20,49	20,36	20,50	22,41
2010*	22,15	21,63											

Pramen: ČSÚ.

* - moučkový cukr.

PĚSTOVÁNÍ ŘEPY A CUKROVARNICKÁ KAMPAŇ V ROCE 2009/10 V ČR

Průběh vegetačního období cukrové řepy v ČR v roce 2009

Celkově lze povětrnostní podmínky v roce 2009 charakterizovat jako teplé a vegetační období jako silně teplé. Srážkově se rok nacházel v průměru, ale s velkými rozdíly a výkyvy jak v jednotlivých měsících, tak i na jednotlivých měřicích stanovištích. Skutečným vybočením byl měsíc červen – na některých stanicích hodnocený jako suchý, na některých jako abnormálně mokrá (přes 200 % normálu). Do sklizně a zpracování řepy v poměrně normálním průběhu počasí zasáhly na Moravě krátké, ale vydatné srážky na začátku října, které výrazně zředily obsah cukru v řepě a tím celkové výsledky ročníku.

Setí cukrové řepy bylo v Čechách zahájeno v poslední březnový den. Přibližně polovina ploch byla oseta do 8. dubna, setí bylo skončeno do 18. dubna. Do 20. dubna vzešla asi polovina porostů. Celkově velmi dobrý stav vykazovaly porosty v oblasti okolí Prahy a na Mělnicku s vysokým počtem vzešlých jedinců a dobrým zapojením. Horší byl stav porostů především na těžších půdách, kde byl výsev většinou opožděn. Na těchto lokalitách leželo osivo poměrně dlouho až do období větších srážek, které přišly v průběhu druhé dekády května. Pak začalo osivo vzházet. Vzhledem k etapovitému vzházení byly některé porosty poměrně nevyrovnané. Celkem bylo v ČR vyseto 62 675 výsevních jednotek osiva řepy.

Konečné výsledky cukrovarnické kampaně v ČR v roce 2009/10

Cukrovarnická kampaň **2009/10** byla v ČR zahájena jako první opět v cukrovaru Opava dne 16. září 2009, o den později pak v cukrovaru Vrbátky. Postupně se připojily další cukrovary, nakonec Litovel a Prosenice dne 1. října 2009. První ukončil kampaň cukrovar v Prosenicích dne 18. prosince, poslední pak 8. ledna 2010 cukrovar v Hrušovanech nad Jevišovkou.

Kampaň byla poznamenána rozdílnými povětrnostními podmínkami v Čechách a na Moravě společně se Slezskem, které se plně projevíly v konečných dosažených hodnotách a parametrech. Celostátní průměr **cukernatosti** řepy se oproti předešlé sezóně propadl o 1,19 % na průměrnou hodnotu **16,85 %**, s velkými rozdíly jednotlivých závodů (od 18,70 do 15,99). Podobné rozdíly byly charakteristické i pro jiné veličiny. Průměrná délka kampaně byla 93,4 dne a byla nejdelší za posledních pět let. Došlo tak k prodloužení o 7,8 dne oproti roku předchozímu. Celkově bylo zpracováno celkem **3 278 881 t** řepy. Z toho bylo zpracováno na cukr celkem **2 831 931 t řepy** při průměrném výnosu **60,94 t/ha**. Ve stejné kampani bylo z celkového množství také zpracováno 446 950 t cukrové řepy na výrobu kvasného lihu.

Celková výroba cukru z řepy vypěstované na území ČR v roce 2009/10 činí **431 818 t** bílého cukru při průměrném **výtěžku 15,25 %**. Kromě cukru vyrobeného z řepy vypěstované na území ČR byl vyroben i cukr v rámci smlouvy o dílo i z řepy vypěstované mimo území ČR, konkrétně ve Francii, a to v množství 47 000 t. Absolutní výroba cukru v ČR tak v kampani 2009/10 dosáhla **478 818 t**. Meziročně tedy bylo vyrobeno celkem o 64 145 t cukru více (15,5 %). To představuje další meziroční nárůst výroby. Výnos polarizačního cukru dosáhl průměru 10,27 t/ha a jedna z nejdůležitějších veličin – **výnos bílého cukru 9,30 t/ha**. V kampani bylo dále vyrobeno **77 581 t bilanční melasy** (P = 50 %), celkem o 2 599 t méně než v předešlé kampani. Nedostatek melasy se tak dále prohlubuje.

Jak již bylo uvedeno, řada veličin byla ovlivněna povětrnostními podmínkami zejména v průběhu sklizně řepy. Výrazné rozdíly byly mezi českou a moravskou částí státu, a to od počátku kampaně. Výrazně deštivější charakter počasí tak Moravě dobré vyhlídky na kampaň podstatně zhoršil zejména ve veličinách s vazbou na sklizeň a manipulaci s cukrovou řepou. Modernizace a rekonstrukce cukrovarů ČR byla v uplynulé kampani zaměřena převážně na dílčí úpravy a vylepšování chodu cukrovarů. Někde se jednalo o investice do úpravy vody, někde o energetiku, jinde o úpravy v oblasti výroby a balení cukru.

Stejná situace byla i v jediném lihovaru ČR v Dobrovici, který jako surovinu využívá meziprodukty při výrobě cukru z řepy – ve společnosti Agroetanol TTD, a.s. I zde byly investice zaměřeny do zkvalitnění, zefektivnění a další ekologizace výrobního procesu.

Cukrovarnický podnik Moravskoslezské cukrovary ve svém závodě Hrušovany nad Jevišovkou opět zpracoval biořepu v množství 23 tis. t a vyrobil z ní 2,9 tis. t certifikovaného cukru. Zpracováním vznikly také krmiva (krmné biořízky a biomelasa). Biořepa byla v Hrušovanech zpracována v měsíci listopadu.

Statistika komodity cukr-cukrová řepa v ČR

	Parametr	Jedn.	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
1	Počet pěstitelů		866	767	718	711
2	Průměrná plocha na 1 pěstitele	ha	69	70	71	76
3	Osevní plocha pro výrobu cukru	ha	55 801	44 137	43 987	46 472
4	Počet prodaných výsevních jednotek	ks	72 570	53 700	59 830	62 675
5	Začátek cukrovarnické kampaně		23.9.2006	17.9.2007	20.9.2008	16.9.2009
6	Konec cukrovarnické kampaně		20.12.2006	27.12.2007	1.1.2009	8.1.2010
7	Počet činných cukrovarů		10	7	7	7
8	Průměrná délka kampaně	dny	72,3	83,4	85,6	93,4
9	Sklizňová plocha pro výrobu cukru	ha	55 801	44 137	43 987	46 472
10	Celkové množství zpracované řepy pro výrobu cukru	t	2 993 344	2 414 713	2 564 883	2 831 931
11	Výnos bulev pro výrobu cukru	t/ha	53,64	54,71	53,81	60,94
12	Cukernatost	%	18,41	16,47	18,04	16,85
13	Výnos polarizačního cukru	t/ha	9,87	9,01	10,52	10,27
14a	Celková výroba bílého cukru z řepy vypěstované v ČR	t	470 488	353 901	414 673	431 818
14b	Celková výroba bílého cukru z řepy vypěstované mimo ČR++	t	-	-	-	47 000
15	Výnos bílého cukru	t/ha	8,43	8,02	9,42	9,30
16	Výtěžek bílého cukru z řepy	%	15,72	14,66	16,17	15,25
17	Výroba melasy 50 P	t	110 000	97 780	80 180	77 581
18	Zásoba cukru v cukrovarech k 31. I.	tis. t	268,4	316,8	326,9	331,0
19	Sklizňová plocha pro jiné využití	ha	3 646	9 889 ²	7 302	7 246
20	Množství zprac. řepy pro jiné využití	t	206 457	556 166 ²	461 741	446 950
21	Výnos bulev pro výrobu kvas. líhu a.j.	t/ha	56,63	56,24 ²	63,23	66,63
22	Sklizňová plocha celkem (cukr a ostatní)	ha	59 477	54 026	51 289	53 718

Pramen: MZe ve spolupráci se SZIF, VUC Praha, ÚZEI a ČMCS.

Pozn: Statistika komodity cukr-cukrová řepa vychází z předpisů ES k regulaci trhu a proto je metodicky odlišná od statistiky ČSÚ.

Řádka 1, 2 a 22 celkové údaje, 3 - 18 pouze k výrobě cukru, 19 - 21 pouze k výrobě kvasného líhu.

² Z toho bylo 166 ha využito pro produkci průmyslového cukru.

Hospodářský rok 2006/07 trval od 1. 7. 2006 do 30. 9. 2007.

++= výroba cukru v rámci dohody o provedení práce; uvedenou hodnotu nelze matematicky spojit s ostatními hodnotami.

Přehled cukrovarů v kampani 2009/10

Cukrovarnickou kampaň v roce **2009/10** v ČR zahájilo opět sedm cukrovarů (2 v Čechách, 5 na Moravě).

Zahraniční vlastníci jsou zastoupeni ve dvou cukrovarnických společnostech se 4 závody, ostatní 3 cukrovary vlastní tuzemské soukromé subjekty. Cukrovary se zahraniční kapitálovou účastí mají na celkovém dosaženém výkonu zpracování řepy všech cukrovarů podíl téměř 83 %. K výraznějšímu nárůstu výkonů v uplynulé kampani nedošlo, jedná se o menší posuny způsobené převážně dílčími úpravami a rekonstrukcemi cukrovarnických zařízení.

Výkon tuzemských cukrovarů dosáhl v kampani 2009/10 celkem **37 450 t/d ř.**, což je pouze o 237 t/d ř. více než v předchozí kampani. Jeden cukrovar v průměru denně zpracoval **5 350 t/d ř.**, což představuje meziročně zvýšení jen o 34 t/d ř. Jmenovitý výkon českých cukrovarů byl využit na 101 %.

Přehled dosažených výkonů cukrovarů v cukrovarnické kampani 2009/10

Název skupiny	Cukrovar	Výkon 2008/09 (t/d ř.)	Výkon 2009/10 (t/d ř.)	Změna výkonu (%)
	Dobruška	14 332	14 296	-0,3
	České Meziříčí	6 870	7 509	9,3
Cukrovary a lihovary TTD, a. s.		21 202	21 805	
	Hrušovany n/Jev.	4 886	5 256	7,6
	Opava-Vávrovice	4 073	3 860	-5,2
Moravskoslezské cukrovary, a. s.		8 959	9 116	
Cukrovar Vrbátky a. s.	Vrbátky	2 150	2 064	-4,0
Litovelská cukrovarna, a. s.	Litovel	2 475	2 242	-9,4
Hanácká potravinářská společnost s.r.o.	Prosenice	2 427	2 242	-7,6
ČR - průměr		5 316	5 350	0,6
ČR - celkový dosažený výkon		37 213	37 450	0,6
ČR jmenovitý výkon/I společnost		7 442,6	7 490,0	0,6

Pramen: ČMCS.

Sklizňové plochy a výroba cukrové řepy v ČR podle údajů ČSÚ

Vývoj sklizňových ploch a výroba cukrové řepy podle údajů ČSÚ¹

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sklizňová plocha (tis. ha)	61,3	77,7	77,5	77,3	71,1	65,6	61,0	54,3	50,4	52,5
Z toho:										
Sklizňová plocha pro ostatní využití (ha¹⁾)							3 646	9 889	7 800	8900
Produkce (tis. t)	2 809	3 529	3 833	3 495	3 579	3 496	3 138	2 890	2 885	2862
Výnos (t/ha)	45,83	45,41	49,45	45,20	50,34	53,31	51,48	53,25	57,26	54,55

Pramen: ČSÚ.

¹ - sklizňové plochy ČSÚ monitoruje podle jiné metodiky než MZe, a proto jsou rozdílné hodnoty produkce i výnosů.

Prodej cukru z cukrovarů v ČR v letech 2008/09 až 2009/10 a bilance cukru

Pohyb cukru a zásob u držitelů kvót v ČR v roce 2009/10 (t, hodnota bílého cukru)

2009/10	X	XI	XII	I (2010)	II	III	celkem
Nákup	1 831	1 774	1 857	3 155	1 112	2 268	11 997
Výroba cukru z řepy	139 167	141 681	163 072	1 245	0	0	445 165
Prodej na trhu ČR	33 194	32 445	21 245	20 423	18 871	31 537	157 718
Prodej do EU celkem	7 993	11 574	5 864	7 315	5 178	14 930	52 854
Cukr vyrobený v kvótě do třetích zemí	0	0	0	0	0	0	0
Sklad celkem	180 113	266 417	365 733	331 016	301 249	250 310	233 311
Prodej průmysl. cukru	6 040	13 117	38 494	11 377	6 826	6 737	82 591
Prodej přebytk. cukru	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: SZIF.

Za období od počátku hospodářského roku 2009/10 do konce března 2010 bylo celkem na unijním trhu prodáno 210 572 t cukru, měsíčně v průměru 35 095 t. Celkové množství prodaného cukru bylo o 24 134 t vyšší než za stejně dlouhé období předchozího hospodářského roku 2008/09 tj. o 11,5 % více. Na tuzemském trhu se prodej zvýšil o 7 337 t tedy o 4,7 %.

V poměru k tuzemské výrobě cukru tj. 478 818 t cukru bylo již prodáno 44,0 % z celkové výroby. Za stejné období předchozího hospodářského roku pak byl prodán téměř stejný podíl 44,9 % celkového množství cukru vyrobeného v kampani 2008/09.

Ke konci března 2010 bylo u výrobců cukru celkem uskladněno 233 311 t cukru tj. o 27 121 t více (o 11,6 %) než za stejné období předchozího hospodářského roku.

Pohyb cukru a zásob u držitelů kvót v ČR v roce 2008/2009 (t, hodnota bílého cukru)							
2008/09	X	XI	XII	I (2009)	II	III	IV
Nákup	447	784	849	2 156	1 878	2 225	2 782
Výroba cukru z řepy	150 892	144 921	95 667	177	0	0	0
Prodej na trhu ČR	31 444	27 455	19 821	19 903	23 098	28 660	24 315
Prodej do EU celkem	8 687	6 355	6 165	4 214	3 679	6 957	3 121
Cukr vyrobený v kvótě do třetích zemí	0	0	0	0	0	0	0
Sklad celkem	173 491	282 529	349 231	326 907	299 049	260 432	233 311
Prodej průmysl. cukru	128	2 848	3 823	536	2 955	5 224	2 466
Prodej přebytk. cukru	0	0	0	0	0	0	0

2008/09	V	VI	VII	VIII	IX	Celkem
Nákup	1 174	718	593	661	1 325	15 593
Výroba cukru z řepy	0	0	0	0	33 653*	414 673**
Prodej na trhu ČR	24 832	28 690	22 402	23 087	27 129	300 837
Prodej do EU celkem	2 806	3 516	12 130	8 351	12 645	78 627
Cukr vyrobený v kvótě do třetích zemí	0	0	0	0	0	0
Sklad celkem	202 788	167 888	128 739	94 221	86 359	
Prodej průmyslového cukru	4 059	3 409	5 209	3 738	2 875	37 270
Prodej přebytkového cukru	0	0	0	0	0	0

Pramen: SZIF.

* - tato výroba se započítává pro hospodářský rok 2009/10.

** - celková výroba za rok 2008/09 (bez výroby v září 2008 - 23 049 t).

Bilance cukru v ČR

I přese všechny legislativní změny posledních let (reforma SOTC, zahájená v roce 2006/07, změny začátků a konce hospodářských roků apod.) si i nadále ČR udržuje pozici čistého vývozce cukru. Lze předpokládat, že takto ČR hodnotit bude možno i nadále. Zvýšený dovoz cukru se ustálil, vývoz cukru nadále mírně roste, proto by saldo bilance mělo zůstat v černých číslech, již od 60. let 19. století.

Viditelnou změnou dat v bilanci je opět vyšší výroba cukru, která dosáhla **478,8 tis. t**, což představuje zvýšení o 64,1 tis. t. Zvýšená výroba zvedla i údaje nabídky a poptávky. Prozatím není důvod předpokládat velké změny v dovozech, naopak v oblasti vývozu cukru by mělo dojít k navýšení, protože zvýšená výroba cukru byla tvořena právě cukrem určeným k vývozu.

Bilance cukru k 31. 3. 2010 včetně cukru ve výrobcích a substituentů¹⁾⁶⁾
(tis. t, hodnota bílého cukru)

Ukazatel	2004/05 ²	2005/06 ²	2006/07 ⁵	2007/08 ⁴ ***	2008/09 ⁴	2009/10*
Počáteční zásoba	103,1 ³	232,2	105,0	119,8	62,5	86,40
Výroba cukru z řepy	558,4	558,9	470,5	353,9	414,7	478,8
Dovoz celkem	231,6	256,7	364,0	222,2	237,0	230,0
- dovoz cukru	47,6	44,1	91,6	83,4	91,9	90,0
- cukr ve výrobcích	184,0	212,6	272,4	138,8	145,1	140,0
Celková nabídka	893,1	1 047,8	939,5	695,9	714,2	795,2
Domácí spotřeba	336,3	451,8	514,0	395,5	351,3	375,0
Vývoz celkem	324,6	491,0	305,7	238,2	276,5	340,0
- vývoz cukru	216,6 ³	358,4	166,0	147,7	155,3	210,0
- cukr ve výrobcích	108,0	132,6	139,7	90,5	121,2	130,0
Celková poptávka	660,9	942,8	819,7	633,4	627,8	715,0
Konečná zásoba	232,2	105,0	119,8	62,5	86,4	80,2

Pramen: MZe, ČSÚ a SZIF.

¹⁾ Všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období od 1. 9. do 31. 8. následujícího roku.

²⁾ od 1. 7. do 30. 6. následujícího roku.

³⁾ k 30. 6. 2004.

⁴⁾ od 1. 10. do 30. 9. následujícího roku.

⁵⁾ od 1. 7. do 30. 9. následujícího roku (15 měsíců).

* - odhad.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

V hospodářském roce 2008/09 bylo do ČR dovezeno celkem 91 791 t cukru (v hodnotě bílého cukru) v celkové finanční hodnotě 1 346,9 mil. Kč, zároveň bylo vyvezeno celkem 154 686 t cukru v celkové finanční hodnotě 1 951,7 mil. Kč. Dovoz cukru ve výrobcích z cukru nebo který cukr obsahují dosáhl 137 234 t a vývoz 120 464 t.

Dodávky cukru ze zemí EU opět naprosto jasně převažovaly nad dovozem ze třetích zemí a činily celkem 90 957 t (99 % z celkového dovozu cukru). Ze třetích zemí bylo v hospodářském roce 2008/09 dovezeno celkem pouze 563 t a u 271 t cukru nebyla zatím určena země původu. Podle očekávání se dovoz cukru do ČR meziročně zvýšil, i když ne příliš významně (přibližně o 10 %). Průměrná dovozní cena cukru byla v tomto období 14,54 Kč/kg a byla tedy o cca 2 Kč/kg vyšší než průměrná vývozní cena za stejné období předchozího hospodářského roku.

Přímý vývoz cukru byl 141 523 t do zemí EU a 13 163 t do třetích zemí (8,5 % z celkového vývozu). Vývoz cukru do třetích zemí je tedy tradičně významnější než dovoz. Meziročně se vývoz cukru celkem v roce 2008/09 zvýšil o 4,8 %.

Zahraniční obchod s cukrem dosáhl v roce 2008/09 aktivní saldo 62 462 t a ve finančním vyjádření 604,8 mil. Kč. Saldo obchodu s cukrem je jen mírně nižší než v předchozím hospodářském roce.

Dynamika zahraničního obchodu s cukrem v hospodářském roce 2009/10 je podobná jako v roce předcházejícím. Vývoz bílého cukru, jako takového, výrazně převyšuje nad dovozem a dovoz cukru ve výrobcích je tradičně vyšší než vývoz z ČR. Téměř veškerý vývoz cukru byl však realizován v rámci Intrastatu a byl tak umístěn na území EU.

Dovoz a vývoz cukru (1701) a cukru ve výrobcích k 30.4.2010 (t, hodnota bílého cukru)

	2004/05	2005/06 ¹	2006/07 ¹	2006/07 ²	2007/08 ³	2008/09	2009/10*	Celkem**
Dovoz 1701	47 564	44 132	67 349	92 389	83 367	91 791	29 832	456 424
Dovoz bez 1701	184 015	212 573	222 981	274 745	138 825	137 234	62 141	1 232 514
Dovoz celkem	231 579	256 705	290 330	367 134	222 192	229 025	91 973	1 688 938
Vývoz 1701	216 580	358 451	134 779	171 068	147 656	154 686	108 324	1 291 544
Vývoz bez 1701	108 038	132 501	116 949	141 162	90 463	120 464	47 005	756 582
Vývoz celkem	324 618	490 952	251 728	312 230	238 119	275 150	155 329	2 048 126
Saldo cukr	+ 169 016	+ 314 319	+ 67 430	+ 78 679	+ 64 289	+ 62 895	+ 78 492	+ 835 120
Saldo výrobků	- 75 977	- 80 072	- 106 032	- 133 583	- 48 362	- 16 770	- 15 136	- 475 932
Saldo celkem	+ 93 039	+ 234 247	- 38 602	- 54 904	+ 15 927	+ 46 125	+ 63 356	+ 359 188

Pramen: ČSÚ.

Saldo dovozu a vývozu cukru (mil. Kč)

	2004/05	2005/06	2006/07 ¹	2006/07 ²	2007/08	2008/09	2009/10	Celkem
Dovoz	882,5	788,3	1 195,2	1 746,0	1 353,0	1 346,9	422,2	7 734,1
Vývoz	3 678,6	4 989,4	2 190,6	2 833,1	2 092,1	1 951,7	1 181,0	18 916,5
Saldo cukr	+ 2 796,1	+ 4 201,1	+ 995,4	+ 1 087,1	+ 739,1	+ 604,8	+ 758,8	26 650,6

Pramen: ČSÚ.

1701 - skupina cukr,

¹ od 1. 7. 2006 do 30. 6. 2007

² od 1. 7. 2006 do 30. 9. 2007 (celkem 15 měsíců).

³ od 1. 10. 2007 do 30. 9. 2008.

⁴ až do roku 2005/06 od 1. 7. do 30. 6. příštího roku.

* od 1. 10. 2009 do 28. 2. 2010.

** Celkem za roky 2004/05 až 2008/09 (5 hospodářských let).

Za období hospodářských roků 2004/05 až 2009/10 bylo celkem do ČR dovezeno **359 243 t** cukru v průměru 71 849 t cukru ročně. Za stejné období bylo z ČR vyvezeno celkem **1 047 541 t cukru**. V průměru bylo tedy ročně vyvezeno z ČR 211 508 t cukru. Aktivní saldo obchodu s cukrem bylo velmi vysoké, celkem 688 298 t. Zahraniční obchod s cukrem v ČR měl po vstupu do EU podstatně vyšší dynamiku, než v předcházejícím období. Cukrovarnický průmysl ČR využil většiny výhod, které pro obchod s cukrem v EU poskytuje společná organizace trhu v odvětví cukru. Celkovou bilanci výroby a užití cukru ČR již tradičně zhoršuje zahraniční obchod s výrobky s obsahem cukru, který dosáhl za pět hospodářských let pasivního salda 475 932 t cukru. Nicméně v celkové bilanci dosáhla ČR aktivního salda obchodu s cukrem a výrobků s přidaným cukrem 333 534 t cukru.

Zahraniční obchod výrobků z cukru nebo cukr obsahujících a substituentů

Výrobky s obsahem cukru lze charakterizovat jako potravinářské výrobky, do nichž je přidáván cukr. Substituenty cukru jsou výrobky, které se používají jako náhradní sladidlo za bílý cukr. Pro výrobky s obsahem cukru i substituenty jsou stanoveny tzv. koeficienty Eurostatu, které vyjadřují průměrný procentický obsah přidaného cukru v daném výrobku. Z hlediska cukrovarnického průmyslu jsou významnější především substituenty cukru, protože jejich zvýšený dovoz může významně negativně ovlivňovat cukerní bilanci. Substituenty cukru jsou většinou do ČR dováženy ze zemí EU. Na rozdíl od zahraničního obchodu s cukrem má ČR každoročně vysoké pasivní saldo obchodu s cukrem a výrobky s obsahem cukru. Hlavní příčinou této skutečnosti je, že ČR převážnou většinu substituentů cukru vůbec nevyrábí.

Za období posledních pěti hospodářských let bylo do ČR **dovezeno** celkem **251 213 t** substituentů cukru (hodnota bílého cukru) a vyvezeno celkem 113 836 t. ČR má pasivní saldo zahraničního obchodu za toto období 137 377 t. Substituenty cukru ze skupiny **CN 1702** představují dlouhodobě skupinu položek, která zaujímá největší podíl na celkovém dovozu substituentů a výrobků do ČR. V tomto dovozu jasně převažují dodávky isoglukózy s nižším obsahem fruktózy (20 % – 50 %). Dovoz isoglukózy s vyšším obsahem fruktózy představuje podíl pouze 11,7 % na celkovém dovozu isoglukózy. Isoglukóza se v ČR nevyrábí. Tato komodita se většinou dováží ze Slovenska, po vstupu do EU vzrůstal i dovoz z Maďarska. Nicméně v posledních dvou letech se dovoz isoglukózy do ČR výrazně snížil. Pokud se týká významnějšího vývozu v rámci skupiny CN 1702, tak ČR vyváží pouze tekutý cukr CN 1702 9099. Z dalších výrobků s obsahem přidaného cukru je nejvýznamnější obchod s **kakaovým práškem CN 1806 1090**, který obsahuje nad 80 % sacharózy. Na rozdíl od obchodu s isoglukózou, kde je realizován pouze dovoz, je kakaový prášek i velmi významnou vývozní položkou (50 272 t cukru).

Dovoz vybraných substituentů cukru do ČR (t, hodnota bílého cukru)

CN		2004**	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
1702 3010	Isoglukóza, fruktóza 0 – 20 %	205	302	515	1 061	362	43	2 478
1702 4010	Isoglukóza, fruktóza 20 – 50 %	8 662	16 350	23 990	36 051	10 632	4 999	105 204
1702 6010	Isoglukóza, fruktóza nad 50 %	1 244	1 421	4 471	6 282	0	503	13 921
	Isoglukóza celkem	10 111	18 073	28 976	43 394	10 994	5 545	117 093
1702 9099	Cukry ostatní	4 900	8 633	12 455	2 696	0	0	28 684
1806 1090	Kakaový prášek ¹	1 694	15 629	50 061	6 750	299	1 733	76 166
1806 2095	Přípravky s kakaem	299	720	529	751	840	721	3 860
2101 2020	Výtažky, koncentráty z čaje	3	31	9	1 898	819	18	2 778
2101 2092	Přípravky k výtažkům	99	280	183	1 943	3 334	493	6 332
2106 9030 9059	Sirupy z isoglukózy a ostatní sirupy	340	4 803	4 053	5 398	2 472	1 276	18 342
Celkem		17 437	46 146	96 266	62 829	18 758	9 786	253 255

Vývoz vybraných substituentů cukru z ČR (t, hodnota bílého cukru)

CN		2004	2005	2006	2007	2008	2009***	Celkem*
1702 9099	Cukry ostatní	3 672	9 269	25 483	1 722	0	0	40 146
1806 1090	Kakaový prášek	5	16 669	28 597	4 460	357	184	50 272
1806 2095	Přípravky s kakaem	529	725	1 480	1 629	1 698	1 041	7 102
2101 2020	Výtažky, koncentráty z čaje	1	25	3	9	71	0	109
2101 2092	Přípravky k výtažkům	36	147	175	677	564	168	1 767
2106 9030 9059	Sirupy z isoglukózy a ostatní sirupy	1 195	1 924	2 469	3 892	2 627	2 320	14 427
Celkem		5 436	28 759	58 206	12 556	5 345	3 714	113 823
Saldo		12 001	17 387	38 060	50 273	13 413	- 6 072	-139 432

Pramen: ČSÚ.

Koeficient Eurostatu udává průměrný obsah cukru dané komodity.

17023010 až 6010 – 0,7.

17029099 – 1,0.

18061090 – 0,9.

18062095 – 0,56.

21012020 a 210122092 – 0,2.

2106 9030 a 9059 – 0,55.

* Od 1. 7. 2004 do 30. 9. 2009.

** Od 1. 7. 2004 do 31. 12. 2004.

*** od 1. 1. 2009 do 30. 9. 2009.

¹ obsah sacharózy nad 80 %.